ሓዳስ ኤርትራ

መበል 36 ዓመት ቁ.56 | ረቡዕ 4 ሕዳር 2026 | ገጻት 12 ዋጋ 2.00 ናቕፋ

ገጽ 2 ፕዕዚፕረሲደንት ኢሳይያስ ናብ 3ይ ዋዕላ...

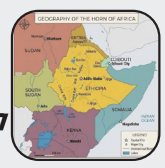
ገጽ 4 "ሬልምታተይ ደቀይ እዮም፡ ግቡሎም ብማዕረየ ...

ገጽ 5 ሃናጺ ተራ ናይ ዕድመ ሰብ ጸጋ ኣብ ሕብረተሰብ

ገጽ 8 "ጅቡቲ ግዚኣት ኢትዮጵያ ንይራ ድያ?"

ገጽ 9 ገስጋስን ተመፋይትን

ኣብ ጀርመን፡ ዓባይ-ብሪጣንያ፡ ካናዳን ኣመሪካን፡ ሰሚናራት ህዝባዊ መኽተ ተኻዪዱ

ኣብ ጀርመን፡ ዓባይ-ብሪጣንያ፡ ካናዳን ሕብራት መምህርነት ኣመሪካን ብ31 ጥቅምትን 1 ሕዳርን፡ ኣብ ህሉው ኩነታትን መድረካዊ ሓሳፍነትን ዘዘኻረ ሰፊሕ ሰሚናራት ተኻዪዱ።

ፈጸሚ ጉዳያት ኤምባሲ ኤርትራ ኣብ ጀርመን ኣቶ የሃነ ወልዱን ኣመሓዳዪ ቁንጽላዊ ጉዳያትን ህዝባዊ ዲፕሎማሲን ኣቶ ተኽሉ ለባኒን ኣብ ከተማታት ሃምብሮግን በርሊንን፡ ጠቕላሊ ቁንጽል ኣብ ፍራንክፈርት ኣቶ ክብርኣብ ተኽስኩ፡ ሓላፊ ህዘባውን ኮማውን ጉዳያት ኣቶ ጠዓመ ሃደለን ካብ ህዘባዊ ጉዳያት ፍራንክፈርት ኣቶ ፍጹም ሳህለን ደማ ኣብ ከተማታት ሹቱትጋርትን ፍራንክፈርትን፡ ኣብ ህሉው ኩነታት ሃገርና፡ ዞኹናን ዓለምን ሰፊሕ መግለጺ ሂቡሎም።

ብተመሳሳሊ፡ ፈጸሚ ጉዳያት ኤምባሲ ኤርትራ ኣብ ዓባይ-ብሪጣንያን ኣየርላንድን

ካናዳ

ኣቶ ሳልሕ ዓብደላን ሓሊፉ ህዘባውን ኮማውን ጉዳያት ኣቶ ተወልደ የወሃንስን፡ ንኤርትራውያን ዝርተ ከተማ ማንቸስተርን ከባቢኣን ኣብ ዙርያድዎ ሶሚናር፡ መድረካዊ ተልእኾ ንምፍጻም፡ ከሉ ዚጋ ክወስዶ ገዲፉ ሓሳፍነትን ከተማብሮ ዘለዎ ዕማማትን ገዚልኩት መብርሂ ኣቕሪቡሎም።

እዚ ነዋ'ሉ እኽለ፡ ኣመሓዳዪ መደባት መኽተ ኣብ ካናዳ ኣቶ ተመሳሰን ሓይልኡቡ ንዝርኒ፡ ከተማ ቶሮንቶን ከባቢኣን ኣብ ዝገበሮ ሶሚናር፡ ልምታዊ ገቢኻ ኤርትራ ንምኽሓፍ ይኹን ንልኡላውነትና ኣብ ሓደጋ ንምኣታው ዝቐደድ ሃቕነታት ንምብርካን ዚጋታት ብኸቕሑት፡ ሓድነትን ጥምረትን ክሰርሑ ተጻቢዩ።

"ክተት - ንሃገራዊ ድሕነት" ብዘበል ቴማ ኣብ ሕብራት መምህርነት ኣመሪካ ኣብ ዝተኻየደ ህዘባዊ ሶሚናራት ድማ፡ ፈጸሚ ጉዳያት ኤምባሲ ኤርትራ ኣቶ ብርሃነ ንብረሃመት ኣብ ከተማታት ኣትላንድ፡ ሳንታርባን ሳንሆዘ፡ ሓሊፉት ህዘባውን ኮማውን ጉዳያት ወ/ሮ ሓድነት ቀሲታ ኣብ ከተማታት ሻርለትን ኣትላንታን፡ ሓሊፊ ቁንጽላዊ ጉዳያት ኣቶ ኣኑር ሑመድ ኣብ ከተማታት

ሕቡራት መንግስታት ኣመሪካ

ፍራንክፈርት

ከተማ ማንቸስተር

ሲየትልን ፖርትላንድን፡ ነፀኡ'ውን ኣቦ መንበር ሃገራዊ ሸምገለ ኤርትራውያን ኣመሪካውያን ዶ/ር ገደያን ኣብይ ኣበ ከተማታት ቦስተንን ኒውዮርክን፡ ኣበ ህሉው ኩነታት ሃገር ብመግጽር ዞኻውን ኣህጉራውን ምዕባለታት ሰፊሕ መግለጺ ሂቡሎም።

ተኻተፍቲ ብወሽጣ "ነቲ ድሕሪ ሃገር" ብምባል፡ ካብኡም ዝኽሪት ነፀግሮምኡ ኣረጋጊጾም።

ዓዲ-ጎላ - ሓረስቶት ዘራእቶም ክእክቡ ጸውዒት ቀሪቡ

ሓረስቶት ንኡስ ዞባ ዓዲ-ጎሳ ብዘናብ ክራምት ሶማዉ ኣብ ደረጃ ምንቃጽ ዝበጽሐ ዘራእቶም ተቐላጠፎም ክእክቡ፡ ወክል ቤትጽሕፈት ሕርሻ ናይቲ ንኡስ ዞባ ኣቶ ኪዳነማርያም ለኣከ ጸዊዐ።

ኣቦቲ ንኡስ ዞባ ዝናብ ኣዘመራኺ እንዘዚያዘረ፡ ሓረስቶት ኮቲ ኣብ ወቕቲ ክራምት ብፍላይ ከኣ ኣብ ወርሒ ኑሓስ ዝዘረኽብ ደሓን ዝናብ ብዞባዊ ደረጃ ስለዘጠቐመሉ፡ ዘራእቲ ኣብ'ቲ ዝድለ ደረጃ ከምዘጽሐ ሓቢሩ።

ካብ ዝዘሓረሰ 20,824 ሄክታር እቲ 70 ሚእታዊት ኣእትል ዝዘረፈ ደማ ናይ ቅብኢ ኣዘርኣትን ጥረታትን ከምዝኾነ ብምጥቃስ ኣእትል ኣብ ደረጃ ምእኽብ ክወጽሕ ከሎ፡ ናይ ቅብኢ ኣዘርኣትን ጥረታትን ግን እኹል ዝናብ ስለዘይረኸበ ከምቲ ዝድለ ከምዘይዓኒ ገሊጹ።

ንዝናብ ቀወዲ ኣብ ግምት ብምእታው፡ ዝዘረኽብ ዘራእቲ ኣብ እሞኑ ናብ ቁሩኡ ምእንቲ ክኣቲ ዝኣኽለ ዘራእቲ ስድራ ስወኣትን ጸገማትን ብመፈራ ንምዕዳድ፡ ብደረጃ ከምን ትካላት መምህርነትን እቲ ልሙድ ተግባራትና ክወሰድ ኣዘኻኺሩ።

ኣቶ ኪዳነማርያም ዝኩታት ጥሪትን መጋዕጫን ብዘመልክት፡ መዝጫ ነፀ'ቲ ዝድለ ዝናብ ስለዘረኽቡ ሓረስቶት ካብ ሕጂ ጀሚርካ ንኡጋይ ዝኸውን ቀሉብ ጥሪት ክእክብን ግበኣ ኣጠቓቕማ ክኽእለሉን ኣተሓሳሰብ።

ኣብ መወዳኢታ ድማ፡ ዝናብ ቀወዲ ኣብ ረብሓኡም ንምውዳል ምእንቲ፡ ክኽእሉ ዘዘኽኽለ ዘራእቲ ብምእኽብ እንደኽ ሓረሰም ስለረን ዓተርን ክዘርኡ መኺሩ።

ዓዲ-ጎላ - ሓረስቶት ዘራእቶም ክእክቡ ጸውዒት ቀሪቡ

ሓረስቶት ንኡስ ዞባ ዓዲ-ጎሳ ብዘናብ ክራምት ሶማዉ ኣብ ደረጃ ምንቃጽ ዝበጽሐ ዘራእቶም ተቐላጠፎም ክእክቡ፡ ወክል ቤትጽሕፈት ሕርሻ ናይቲ ንኡስ ዞባ ኣቶ ኪዳነማርያም ለኣከ ጸዊዐ።

ኣቦቲ ንኡስ ዞባ ዝናብ ኣዘመራኺ እንዘዚያዘረ፡ ሓረስቶት ኮቲ ኣብ ወቕቲ ክራምት ብፍላይ ከኣ ኣብ ወርሒ ኑሓስ ዝዘረኽብ ደሓን ዝናብ ብዞባዊ ደረጃ ምእኽብ ክወጽሕ ከሎ፡ ናይ ቅብኢ ኣዘርኣትን ጥረታትን ግን እኹል ዝናብ ስለዘይረኸበ ከምቲ ዝድለ ከምዘይዓኒ ገሊጹ።

ካብ ዝዘሓረሰ 20,824 ሄክታር እቲ 70 ሚእታዊት ኣእትል ዝዘረፈ ደማ ናይ ቅብኢ ኣዘርኣትን ጥረታትን ከምዝኾነ ብምጥቃስ ኣእትል ኣብ ደረጃ ምእኽብ ክወጽሕ ከሎ፡ ናይ ቅብኢ ኣዘርኣትን ጥረታትን ግን እኹል ዝናብ ስለዘይረኸበ ከምቲ ዝድለ ከምዘይዓኒ ገሊጹ።

ንዝናብ ቀወዲ ኣብ ግምት ብምእታው፡ ዝዘረኽብ ዘራእቲ ኣብ እሞኑ ናብ ቁሩኡ ምእንቲ፡ ክኽእሉ ዘዘኽኽለ ዘራእቲ ስድራ ስወኣትን ጸገማትን ብመፈራ ንምዕዳድ፡ ብደረጃ ከምን ትካላት መምህርነትን እቲ ልሙድ ተግባራትና ክወሰድ ኣዘኻኺሩ።

ኣቶ ኪዳነማርያም ዝኩታት ጥሪትን መጋዕጫን ብዘመልክት፡ መዝጫ ነፀ'ቲ ዝድለ ዝናብ ስለዘረኽቡ ሓረስቶት ካብ ሕጂ ጀሚርካ ንኡጋይ ዝኸውን ቀሉብ ጥሪት ክእክብን ግበኣ ኣጠቓቕማ ክኽእለሉን ኣተሓሳሰብ።

ኣብ መወዳኢታ ድማ፡ ዝናብ ቀወዲ ኣብ ረብሓኡም ንምውዳል ምእንቲ፡ ክኽእሉ ዘዘኽኽለ ዘራእቲ ብምእኽብ እንደኽ ሓረሰም ስለረን ዓተርን ክዘርኡ መኺሩ።

ተጋዳላይ - ኮሎኔል እድሪስ ሱሌማን (መንጆስ) ተሰዊኡ

ኣብል ወኽቦዊ ጸጥታ - ጉዳም ተጋዳላይ ኮሎኔል እድሪስ ሱሌማን ዐመር (መንጆስ)፡ ኣብ መባል 69 ዓመት ዕድመኡ ብ12 ሕዳር ብሕሙም ተሰዊኡ።

ኣብ ወርሒ ሰነዬ 1973 ናብ መሪጋ ህዘባዊ ሓይልታት ሓርነት ኤርትራ (ዐብል) ዝተሰለፈ ተጋዳላይ እድሪስ፡ ኣብ እዋን ሓርነታዊ ቃልሲ - ኣብ ተዋጋኢ ኣሃዱታትን ክፍሊ ህዘባዊ ምምሕዳርን፡ ድሕሪ ናጽነት ድማ ኣብ ክፍሊ ስሊዮን ጸጥታን ነፀኡ'ውን ፖሊስ ክሳብ ብደረጃ ኣዘ ዞኑ ንዝሩን ህዝቡን ብዘወፋይዮ ዘገልገለ ሓርጊኾዩ።

ስወኢ ኮሎኔል እድሪስ ሱሌማን (መንጆስ)፡ ብዓል-ሓዲርን ኣቦ ሓመኽቶ ደቓን'ዩ።

ስሉርዓት ቀብሩ ድማ ትማሊ 3 ሕዳር ሰዓት 10 ቅድሚ.ቐትሪ ኣብ መኳመቻ'ባር ሓርጊኾታት ኪረን ተፈጺሙ።

ወኽቦዊ ጸጥታ፡ ብመሳዋእቲ ጉዳም ኣብሉ ኮሎኔል እድሪስ ሱሌማን (መንጆስ) ዝተሰመየ መረር ሓዘን እናገለጸ፡ ንስድራቤቱ መቓልሲኡን መሪርነቱን "ጸንዮት ይሃበኩም" ይብል።

ዜና

ባጽዕ - ኣብ ሃገራዊ መርመራታት ልዑል ነጥቢ ዘመዝገቡ ተሸሊሞም

ኣብ ከተማ ባጽዕ እትርከብ ናይ ማእከላይን ካልኣይን ደረጃ ቤት-ትምህርቲ እምባ ገይም፡ ኣብ ዓመተ-ትምህርቲ 2025/2026 ኣብ ሃገራዊ መልቀቒ መርመራታት 8ይን 12ን ክፍሊ ልዑል ነጥቢ ዝመዝገቡ ተመሃሮኣ ሸሊሞም።

ብB1 ጥቅምቲ ኣብ ዝተኻየደ ሰፉ ሰርዓት፡ ተሸሊሞም 8ይ ክፍሊ ልዕሊ 90 ነጥቢ፣ ተሸሊሞም 'ማትሪክ' ድማ ልዕሊ 3 ነጥቢ ዘምጽኡ ምኻናም፡ ርእሱመምህር ናይ'ታ ቤት-ትምህርቲ መምህር ዓብደላ መሓመድ-ሰፋፍ ገለጹ።

እቲ ሸልማት ኣብ ርእሲ'ቲ ኣብ'የም ተመሃሮ ዝደጥሮ ድርኺት፡ ኣብ ወጽኢት ትምህርቲ'ውን ብዓይነቱን ብዘሐጎ ስለወጠ፡ ንምምጻእ ሓጋዚ ነጥቢ ብምብረኻቱ ተሸሊሞም። ኣብ ዝቐጸል ናይ ትምህርቲ ህይወቶም ብሉጽ ወጽኢት ንምምዝጋብ ጻዕርኦም ከዘይዱ ተጓቢኡ።

እቲ ወጽኢት፡ ፍረ ጻዕሪ ወሰዬ፡ መምህራንን ተመሃሮን ነጥቢ ዝመዝገቡሉ ሓላፊ ኣብዮተ-ትምህርቲ ንኡስ ዞባ ባጽዕ መምህር እስዮንል ሳልኣ ብወሸ፡ ብፍላይ ተራ ወሰዲ ኣብ ዓወት ደቀም ባዚ ጽልዋ ስለዘለዎ፡ ንደቀም ኣብ ምትብባዕን ምእላይን ብዘለዎ ክሳርሑ ተጓቢኡ።

ኣብ መወዳኢታ፡ እዮም ተመሃሮ ገዝዝወን ንዋታወን ሸልማት ክቐብሉ ከለዉ፡ ኣብ ምዕዋት መደባት ትምህርቲ ልዑል እጃም ዝዘርጋቱ ኮሚተ ወሰዲ ናይ ኣፍልጦ ወረቐት ምዃኖም ተጓይለ።

ቤት-ትምህርቲ ማእከላይን ካልኣይን ደረጃ እምባገይም፡ ኣብ ዝሓለፈ 7 ዓመታት 46 ሚእታዊት ደቂኣንስትዮ ንዘርጋሐም 231 ተመሃሮ ነጥዘሸለመት፡ ሰዓታ የጽርኡ።

ቤት-ትምህርቲ ሮብሮቢያ፡ ናብ ካልኣይ ደረጃ ተሰጋጊሩ

ኣብ ምምሕዳር ከባቡ ሮብሮቢያ - ንኡስ ዞባ ፎሮ ዝጸንሐ ሕጽረት ብምቅላል ተሳታፍነት ተመሃሮን ቀጻልነቶምን ንምርግጋጽ ብዘተወሰደ ስጉምቲ፡ ቤት-ትምህርቲ መእታን ማእከላይን ደረጃ ሮብሮቢያ ናብ ካልኣይ ደረጃ ተሰጋጊሩ።

እዛ ሓድሽ ምንጪ ጹሒፃዊ ጸዓትን ኮምፕዩተራትን ዝተዋደደላ ቤት-ትምህርቲ፡ ሎሚ ዓመት 60 ናይ ታሸዓይ ክፍሊ ተመሃሮ ተቐቢሉ። ናይ ካልኣይ ደረጃ ኣገልግሎት ክህቡ ጀሚሩ ነጥዘሉ፡ ርእሱመምህር ናይ'ታ ቤት-ትምህርቲ መምህር ዓሊ መሓመድ-ዑመር ሓቢሩ።

እዚ መጺኡ ዘሎ ለወጠ፡ ምስ ናይ ዝሓለፈ ዓመት ብምንጽጻር፡ ንተኣኽፎ ተመሃሮ ብ19 ሚእታዊት፣ ንናይ ደቂኣንስትዮ ድማ ብኣሰታት 22 ሚእታዊት ክብ ነጥዘለሎ'ውን ኣረዲኡ።

ተመሃሮ ብግደኣም፡ ማእከላይ ደረጃ ምስ ዛዘሙ፡ ናይ ካልኣይ ደረጃ ንምቐጻል ናብ ኣሉዳሪ ኣብዮተ-ትምህርቲ ደቀምሓረን ናቐፋን ይለኣኹ ምንባሮም፡ እዚ ድማ ጠንቂ ምቁራጽ ይኸውን ምንባሩ ብምዝኾር፡ ሎሚ ዓመት ሞኛ ኣብ ነበኣም ናይ ካልኣይ ደረጃ ትምህርቲ ብምርካቦም፡ ካብ ብዙሕ ሸግራት ነጠምእተናኹ ሓቢሮምዩ።

ናይ መዕቆኒ፡ ማእከላይን ካልኣይን ደረጃ ቤት-ትምህርቲ ሮብሮቢያ፡ ካብ ምምሕዳራት ነበኣ፡ ሮብሮቢያ፡ ማሕፈድ፡ ዓረቡዶን ሩቡ-ሓጺሽን ንዘመጽኡ ኣሰታት 400 ደቂኣንስትዮ ዝርከቡዎም 1,070 ተመሃሮ ተቐቢሉ ሰሩዕ ኣገልግሎት ትህብ ኣሉ።

ማእከል - ውጽኢት ተመሃሮ ንምምሕያሽ ስሉሳዊ ዝምድና ክሕይል ጻውዒት ቀሪቡ

ኣብ ዞባ ማእከል፡ ውጽኢት ተመሃሮ ንምምሕያሽ ስሉሳዊ ዝምድና መምህር፡ ተመሃራይን ወላድን ክሕይል ጻውዒት ቀሪቡ።

እዚ ጻውዒት'ዚ ዝቐረቡ፡ ቤት-ትምህርቲ ማእከላይ ደረጃ ዋርሳይን ቤት-ትምህርቲ መእታን ማእከላይን ደረጃ ዓዲ-ኣቤቶን፡ ኣብ ዓመተ-ትምህርቲ 2025/2026 ኣብ ሃገራዊ መርመራ 8ይ ክፍሊ ልዑል ነጥቢ ዝዘምጽኡ ተመሃሮ ኣብ ዝሸለማሉ ሰሉስ ሰርዓት'ዩ።

ኣብ'ቲ ብ30ን 31ን ጥቅምቲ ዝተኻየደ መደብ፡ ብጠቕላላ 45 ደቂኣንስትዮ ዝርከቡኣም 82 ብሉጻት ተመሃሮ ተሸሊሞም።

ርእሳነ-መምህራን ኣብ ዘስምዕዎ ቃል፡ ንህበርም ተመሃሮ ምትብባዕ እወታዊ ጽልዋ ከምዘለዎ ብምጥቃስ፡ ተመሃሮ ከይዛዩ ኣቦካኺሮም።

ኣብ'ቲ ኢጋጣሚ፡ 10 ብሉጻት መምህራን መእታን ማእከላይን ደረጃ ቤት-ትምህርቲ ዓዲ-ኣቤቶ ሚዳልያ ተሸሊሞም።

ስእሊ. የውሃንስ መብራህቱ

ሰገነይቲ - ንስድራ ስዉኣት ገንዘባዊ ደገፍ ተገይሩ

ኣብ ንኡስ ዞባ ሰገይቲ፡ ካብ 18 ምምሕዳራት ነበኣ፡ ሲቪል ሰራሕተኛታት መምህራንን ሱብጺጋን ዝተዋጽኡ 500 ሸሕ ናቕፋ ጥረ ገዝዙ ንጽገጦት ስድራ ስዉኣት ተመቓሪሑ።

ኣብ'ቲ ኢጋጣሚ፡ ኣመሓዳሪ ናይ'ቲ ንኡስ ዞባ ኣቶ ዓብደልቓድር ሓጂ ዓሊ፡ ኣብ ዘስመየ ቃል፡ እቲ መደብ ረዚን ትርጉም ከምዝሰደ ብምጥቃስ፡ ኣብ መጻኢ ብዝሰዓለ ከምዝቐጽል ኣብርህ።

ብቑልኣ ወገኑ ስድራቤት ነፍሱ ሂር ዘውዲ ስዩም ተሰፋማርያም - ተቐማጢት ኣመሪኣ፡ ንመተሰኸረኣ ዝተሓሰበ 91,950 ናቕፋ ንመናበዩ ደቂ ስዉኣትን ዘኽታማትን ክወሓል ከምዝወሰደያት፡ ሚኒስተሪ ዕዮን ማሕበራዊ ድሕነትን ሓቢሩ።

ዓዲ-ቐይሕ - ናይ ተጠቃምነት ዕለቱ ዝወደቐ ሃለኽቲ ተወጊዱ

ኣብ ከተማ ዓዲ-ቐይሕ፡ ብመወሳኸሪ ኣሃዱ ሕማን ሰርዓትን፡ ነፃኢ'ውን ቤት-ጽሕፈት ንግዲን ኢንዱስትሪን፡ ፖሊሱ ጥዕና ካልኦት መሻርኽትን ኣብ ትሳለት ብዘተኻየደ ናይ ምቅጽጻር ስራሕ ዝተረኽበ ናይ ተጠቃምነት ዕለቱ ዝወደቐ ሃለኽቲ፡ ብ29 ጥቅምቲ ተቓጺሉ።

እቲ ዝተወገደ ሃለኽቲ፡ ዝበልዐን ዝሸጠን ነፃኢ'ውን መፈጸሚ ነይዝርገቡ ወኪል ኣሪና ሓቢሩ።

ሓላፊት ኣሃዱ ሕማን ሰርዓትን ወ/ሮ ንብርኤል ይትባርኽ ምስ ናይ ስራሕ መሻርኽቲ ብመወሳኸሪ፡ ኣብ ነፍሲወከፍ ሰለስተ ኣዋርሕ ኣብ ወሰቡቲ ኣገልግሎትን ናይ ንግዲ ትካላትን ተፍትሽ ከምዝተገብረ ብምግላጽ፡ ጉድለት ዝጸንሐን - ከለም ክብደቱ ሕጋዊ ስጉምቲ ከምዝወሰደለን ኣፍሊጣ።

ወ/ሮ ንብርኤል ኣስቢቡ ሕብረተሰብ ጥንቃቐ ከዘወትርን ኣረጋጊጹ ክሰድግን ምጽዋዕ።

ካብ ኣሃዱ ህዝባዊ ጥዕና መንእሰይ ኣማኑኤል ካሕሳይ ብወኑ፡ ናይ ተጠቃምነት ዕለቱ ዝወደቐ ሃለኽቲ ሳዕቤኑ ቀሊል ስለዘይኮነ፡ ወሰዲ ህጹናት ደቀም ኣብ ዝበልዕዎ ጥንቁቕነት ክኸኑ፡ ነጋዶ ድማ ስነ ኣወጋገዶም ጽኑፍ ኣገልግሎት ንህዝቢ ክቕርቡ ተማሕጸኑ።

ሎሚ ኣብ ERI-TV

ሰዓት	መደብ
10፡15	ብሞያሰነሪ ትምህርቲ ዝያዳ ኣኩዓሚያዊ መደብ
11፡45	ደርፊ
12፡00	ሃገራዊ መዝሙር
12፡02	ድሪማ
12፡30	ዜና (ትግርኛ)
12፡50	ዜና ስፖርት
12፡55	ተክ ኢንሳይት
13፡30	ዜና (ዓረብ)
13፡45	መደብ ገሉብ ደሓን
14፡25	መደብ ህርመት
15፡30	ብሞያሰነሪ ትምህርቲ ዝያዳ ኣኩዓሚያዊ መደብ
17፡00	ዜና (ትግርኛ)
17፡15	ደርፊ
17፡30	ዜና (ዓረብ)
17፡45	መደብ ማእዝር
20፡00	ዜና (ትግረ)
20፡15	መልሲ. ኣብ መሳመር
21፡00	ዜና (ትግርኛ)
21፡25	ሰውዋት ፊልም 'ትም ምላል ስለዘመረጸ' 2ይ ክፋል
22፡00	ዜና (ዓረብ)
22፡10	ቀሳሕታ
22፡30	ዜና (እንግሊዝ)
22፡40	ፈንቅል

ብዘይካ ሰኑይ መዓልታዊ እትሕተም ጋዜጣ

ዋና ኣሰናዳኢ

ብርሃነ ምሕረትኣብ

ምክትል ኣሰናዳኢ

ዓብደልቃድር ኣሕመድ

ቀ.ሰ 116266 / 201820 (256)

ቦርድ ምስንዳእ

ዮሴፍ ሃይለማርያም
ምሉእብርሃን ሃብተገብርኤል
ተስፋኣለም የማነ
ሙሴ ገ/እግዚኣብሄር

ቀ.ሰ 201820 (250)
ፋክስ. 127749 - ቀ.ሳ.ጸ. 247

ለይ-ኣውት

ፍርቱና ኤፍሬም ትንሉእ ፍሰሃየ
ሳምራዊት ሃብተ ስሎሜ ኣፈወርቂ
ፋጥና ኣድም

ምዝርጋሕ ጋዜጣ

ቀ.ሰ.113395-07588045

ምልክታ

ቀ.ሰ. 125013 - ቀ.ሳ.ጸ. 1284

ሪፖርታዥ

ጉዕዞ ፕረሲደንት ኢሳይያስ ናብ 3ይ ዋዕላ ሩስያን ኣፍሪቃን 2026

ተዓገስ ፍረዝጊ

ኣብ 3ይ ዋዕላ ፈደረሽን ሩሲያን ኣፍሪቃን ክሳተፍ ዝቐጸ ፕረሲደንት ኢሳይያስ ኣፈወርቂ ሰንበት 1 ሕዳር ሰዓት ክልተ ናይ ለይቲ ናብ ኣስመራ ተመሊሱ።

ፕረሲደንት ኢሳይያስ ዝመርሖ ብሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ኣቶ ዑስማን ሳልሕ ዝቖመ ልኡኽ መንግስቲ ኤርትራ፣ ናብ'ቲ "ሰላምጸጥታን ምዕባለን" ብዝብል ቴማ ካብ 28-29 ጥቅምቲ 2026 ኣብ ከተማ ሞስኮ ፈደረሽን ሩሲያ ዝተቓነየ ዋዕላ መራሕቲ ሩሲያን ኣፍሪቃን ንምስታፍ፣ ብ27 ጥቅምቲ ፍርቂ ለይቲ ካብ ኣስመራ ነቒሉ፣ ድሕሪ ናይ 7 ሰዓታት በረራ፣ ሰዓት 8 ንግሆ ከተማ ሞስኮ መዕርፎ ነፈርቲ 'ቭኑኮቫ' ኣትዩ። ኣብ መዕርፎ ነፈርቲ ሞስኮ ኣብ ዝኣተወሉ እዋን፣ ምክትል ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ፈደረሽን ሩሲያ Borisenko georgy evge; ኣምባሳደር ኤርትራ ኣብ ሩሲያ ኣቶ ጴጥሮስ ጸጋይን ተቐቢሎሞ። ኣብቲ ኣጋጣሚ ናይ እንቋዕ ደሓን መጻእኩም ስነ ስርዓት ተኻይዱ።

ፕረሲደንት ኢሳይያስ ኣፈወርቂ ዝመርሖ ልኡኽ መንግስቲ ኤርትራ ዝተሳተፎ 3ይ ዋዕላ ፈደረሽን ሩሲያን ኣፍሪቃን፣ ብ28 ጥቅምቲ ኣብ ሰዓታት ድሕሪ ቀትሪ ብፕረሲደንት ፈደረሽን ሩሲያ ቭላድሚር ፑቲን ብወግዒ ተኸፊቱ። ኣብ መኽፈቲ ስነስርዓት ናይቲ ዋዕላ፣ ፕረሲደንት ፑቲን ንመራሕቲ ተሳተፍቲ 3ይ ዋዕላን ኣብ ሃገሩ ምምጽኦምን ኣብ 3ይ ዋዕላ ምስታፎምን ምስጋንኡ ኣቕሪቡ። ፕረሲደንት ፑቲን ኣስዒቡ፣ ዕላማ ዋዕላ ንፈደረሽን ሩሲያን ኣፍሪቃን ናብ ዕቤት ዝምርሑ ጽላታት ኢንዳስትሪ፣ ሕርሻ፣ ቁጠባ፣ ሰብ ሰርሖ ብልሒ፣ ስነፍልጠት፣ ባህሊን ካልእን ብዕምቆት ብምዝታይ ብሽርክነት ንምስራሕ ከምዝኾነ ሓቢሩ። ፕረሲደንት ፑቲን ኣብ መግለጺኡ"ኣፍሪቃ መንእሰይ ዝህዝባ ደረጃ መነባብሮ ህይወቶም ከዕብዩ ህርፋን ትምህርቲ ዘለዎም መንእሰያት ዝርከብዋ "መጻኢት ኣህጉር" ክብል ገሊጹዋ። ጽልውኣን ሓላፍነታን ኣብ ዓለም እናበረኸት ትኸይድ ዘላ ኣህጉር'ያ ክብል ድማ ወሲኹ። ኣፍሪቃ ብዙሕ ዘይተመዝመዘ ጸጋታት ዘለዋ ኣህጉር ከም ምዃና መጠን ጸጋታታ ብዕላ ክተመሓደር ዕድል ክትወሃባ ክትተጥዕን ዘይደልዩን ዕንቅፋታት ዝፈጥሩን ወገናት ከምዘለዉ፣ እዚ ድማ መርኣያ ሓዲሽ መግዛእቲ ከምዝኾነ፣ ኣህጉር ኣፍሪቃ ኹ ጸግዕተኛ ፋይናንሳዊ ትካላት ምዕራብ ብምዃና ንሉኣላውነታ ይድርቶ ከምዘሎ ገሊጹ። ኩሉም መግዛእታዊ ሓደግታት ክእለዩ ከም ዝግባእ ድማ ጸቒጡ ኣስሚሩሉ። ቀጺሉ ፕረሲደንት ፑቲን፣ ሩሲያ ምስ

ሃገራት ኣፍሪቃ ኣብ ብዙሕ ዓውድታት ከም ትተሓጋገዝን ክሳብ 50 ቢልዮን ዶላር ወፍሪ ከምዝገበረትን ብምጥቃስ፣ ብፍላይ ኣብ ውሕስነት መግቢ ከም እተተኩረን ልዕሊ 40 ሃገራት ኣፍሪቃ ተጠቀምቲ ዘርኢን ድኹዕን ሩሲያ፣ ከምዝኾና ሓቢሩ። ምስ ገለ ሃገራት ኣፍሪቃ ጸቡቕ መደባት ተወጢኖም ከምዘለዉን፣ ሩሲያ በቲ ዘለዋ ተመክሮን ምዕባለን ኣብ ብዙሕ ዓውድታት ብፍላይ ኣብ ምስግጋር ተክኖሎጂ ክትተሓባበር ቅሩብቲ ምዃና ኣረጋጊጹ። ንወፍሪ ብዝምልከት ድማ፣ ኩባንያታት ሩሲያ ዕዉት ንጥፈታት የካይዳ ከምዘለዋ ሓቢሩ። ኣብ ትምህርቲ ዝጸንሐ ምትሕግጋዝ ናብ 1.5% ከምዝዓበየን ብዙሕ ማህደረ ትምህርቲ ይወሃብ ከምዘሎን ዝገለጸ ፕረሲደንት ፑቲን፣ ኣፍሪቃ ኩሉ ዘድልያ ጸጋታት ስለዘለዋ፣ ኣብ ህንጻ መንገዲ ባቡር፣ መጎዓዝያ ኣጠቓቕማ ፍታሕ ከምዝደሊ ሓቢሩ።

ኣብ መኽፈቲ ናይቲ ዋዕላ ኣቦ መንበር ሕብረት ኣፍሪቃ ፕረሲደንት ብሩንዲ ኤቫሪስት ንዳዩ ሺሚየ (evariste nday-ishimiye) ብወገኑ ንወድብቲ ናይቲ ዋዕላን ተሳተፍትን ድሕሪ ምምስጋኑ፣ ኣፍሪቃ ዝለዋ ሃብታም ጸጋታት ብሽርክነት ንሓባራዊ ረብሓታት ብዘገልግልን ንምምዕባሉን ኣብ ጥቕሚ ንምውዓሉን ኣገዳሲ ከምዝኾነ ገሊጹ።

28 ጥቅምቲ ኣብ ሰዓታት ቅድሚ ቀትሪ፣ ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ሩሲያ ሰርገይ ላቭሮቭ ኣብቲ ዋዕላ ምስ ዝተሳተፉ መዘኑኡ፣ ናይ ቁርስን ዘተን መደብ ኣካይዱ። ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ኤርትራ ኣቶ ዑማን ሳልሕ፣ ኣብቲ ዘተን ርክብትን ተሳቲፉ።

29 ጥቅምቲ፣ ኣብ ህንጻ ክረምሊን ሞስኮ፣ ንኻልኣይ መዓልቲ ዝቐጸለ 3ይ ዋዕላ ሩሲያን ኣፍሪቃን፣ ብፕረሲደንት ፈደረሽን ሩሲያ ቭላድሚር ፑቲን ዝተኣለየ ዘተ መራሕቲ ሃገራትን ወከልቲ መንግስታትን ኣፍሪቃ፣ ኣብ ዕላማታት ዋዕላ መራሕቲ ሩሲያን ኣፍሪቃን ዘለዎም መርገጺታት፣ ምስ ኩነታት ሃገራቶም ብምዝማድ፣ ምስ ፈደረሽን ሩሲያ ክገብሩ ዝደልዩዎ ክልተኣዊ ዝምድናታቶምን ኣብ ወፍሪ ቁጠባ፣ ጸጥታ፣ ምትሕልላፍ ተክኖሎጂ፣ውሕስነት መግቢ፣ ሕርሻ፣ ምዕሩይ ኣጠቓቕማ ጸጋታት ኣፍሪቃን ዝምልከቱ ሓሳባት ቀሪቦም።

እቲ ንሰላም ጸጥታን ምዕባለን ብዝብል ቴማ ኣብ ከተማ ሞስኮ፣ ህንጻ ቤተ መንግስቲ ክረምሊን፣ ካብ 28-29 ጥቅምቲ 2026 ንክልተ መዓልታት ዝተኻየደ 3ይ ዋዕላ ሩሲያን ኣፍሪቃን፣ መራሕቲ ሃገራት ኣፍሪቃ፣ ንዕላማታት ዋዕላ ሩሲያን ኣፍሪቃን ዘለዎም መርገጺ፣ ከምኡ እውን ምስ ፈደረሽን ሩሲያ ኣብ ቁጠባ፣ ጸጥታ፣ ወፍሪ ምስግጋር ተክኖሎጂ፣ ውሕስነት መግቢ፣ ሕርሻ፣ ምዕሩይ ኣጠቓቕማ ጸጋታት ኣፍሪቃን ዝገብሩ ሽርክነትን ምትሕግጋዝን ከምኡ'ውን ኣብ ትግባረ መደባት ዋዕላ 2027-2029 ውሳኔታትን ስምምዓትን ብምሕላፍ 29 ጥቅምቲ 2026 ምሸት ብወግዒ ተዛዚሙ።

ኣብ 3ይ ዋዕላ ሩሲያን ኣፍሪቃን 21 መራሕቲ ሃገራት ዝርከብዎም ወከልቲ 50 ሃገራትን መራሕቲ ኣፍሪቃ ከምኡ'ውን ወከልቲ ኣህጉራውያን ማሕበራት ተሳቲፎም። ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ኣቶ ዑስማን ሳልሕ፣ ኣምባሳደር ኤርትራ ኣብ ፈደረሽን ሩሲያ ኣቶ ጴጥሮስ ጸጋይን ኣብቲ ዋዕላ ተሳቲፎም።

ብ30 ጥቅምቲ ኣብ ሰዓታት ድሕሪ ቀትሪ ፕረሲደንት ኢሳይያስ ኣፈወርቂ፣ ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ኣቶ ዑስማን ሳልሕ፣ ኣምባሳደር ጴጥሮስ ጸጋይን ኣብ ዝተረኽቡሉ፣ ምስ ሚኒስተር መጎዓዝያ ኣፈደረሽ ሩሲያ፣ ያድሮቭ ዲሚትሪ ቪክቶሮቪች ርክብ ተኻይዱ። ኣብቲ ርክብ ብዛዕባ ክልተኣዊ ምትሕብባር መሬትዊ፣ባሕራዊ፣ ኣየራዊ፣ ትሕተ ቅርጺ መጎዓዝያ ተዘራሪቦም። ክልተኦም ወገናት፣ ፈደረሽን ሩሲያ ኣብዚ ጽላትዚ ዘለዋ ድሉብ ዓቕሚ ድሕሪ ምምዃም፣ ምትሕብባር ምስ ኤርትራ ክተዕብ፣ ኩባንያታት ሩሲያ ድማ በቲ ኣጥርየንኦ ዘለዋ ዓቕሚ ምስ ኤርትራ ክተሓጋገዛ ዝኽእላ ድሉውነት ኣረጋጊጾም። ብወገን ኤርትራ ኣብ ወደባት፣ መዕርፎ ነፈርቲ፣ ጽርግያን መገዲ ባቡርን ንዘለዋ ምጽጋዕን ሓደሽቲ ምህናጽን፣ ኣብ ዕቤት ቁጠባ ኤርትራ ዘለዎም ግደ ብምርዳእ፣ ምስ ኩባንያታት ፈደረሽን ሩሲያ ተሓባቢርካ ምስራሕ ኣገዳስነቱ ልዑል ከምዝኾነ ተገሊጹ። ኣብ መወዳእታ ብኽልቲኦም ወገናት ኣብዚ ዓውድታትዚ ጭብጢ መደባት ክሰርዕ ኣብ ስምምዕ ተበጺሑ።

ፕረሲደንት ኢሳያስን ፕረሲደንት ፈደረሽን ሩሲያ ብላድሚር ፑቲንን ብ30 ጥቅምቲ ኣብ ቤተ መንግስቲ ክረምሊን ኣብ ዝገበርዎ ርክብ፣ኣብ ምድንፋዕ ክልተኣዊ ዝምድናን ሓባራዊ ኣገዳስነትን ዘለዎም ጉዳያት ዘትዮም። ኣብቲ ርክብ፣ ንተሳታፍነት ፕረሲደንት ኢሳይያስ ኣብ ሳልሳይ ዋዕላ መራሕቲ ኣፍሪቃን ሩሲያን ዘመስገነ ፕረሲደንት ፑቲን፣ ሩሲያ ምስ ኤርትራ ዘለዋ ዝምድናታት ብዝበለጸ ንምምዕባል ካብ ዘለዋ ድልየት ብምብጋስ ኣብ ክልተኣዊ ምትሕግጋዝ ብሓፈሻ፣ ኣብ ጽላታት ጸዓት፣ ተክኖሎጂ፣ ዕደና፣ ሕርሻን ውሕስነት መግብን ክትሰርሕ ቅሩብቲ ምዃና ገሊጹ። ፕረሲደንት ፑቲን ኣስዒቡ፣ ሩሲያን ኤርትራን ኣብ ሓያሎ ኣገደስቲ ጉዳያት ተመሳሳሊ መርገጺ ከምዘለወን ብምጥቃስ፣ ኤርትራ ኣብ መድረኻት ውድብ ሕቡራት ሃገራት ንሩሲያ እትገብሮ ደገፍ ኣመስጊኑ።

ፕረሲደንት ኢሳይያስ ብወገኑ፣ ኣብ ዋዕላ መራሕቲ ኣፍሪቃን ሩሲያን ምስታፉን ምስ ፕረሲደንት ፑቲን ዳግማይ ምርኻቡን ዓቢ ክብሪ ከምዝሰምዖ ብምሕባር፣ ሩሲያ ምስ ኣህጉር ኣፍርቃ ኣብ እትገብሮ ክልተኣዊ ዝምድናታት ብዘለዋ ዝኽሪ ናይ ተክኖሎጂን ኢንዳስትሪን ዓቕሚ መሪሕ ተራ ክትጻወት ከምዝግባእ ኣስሚሩሉ።

ኣብቲ ርክብ ብወገን መንግስቲ ሩሲያ፣ ምክትል ቀዳማይ ሚኒስተር፣ ኣማኻሪት ፕረሲደንት፣ ምክትል ሚኒስተር ምክልኻል፣ ሚኒስተር ጸዓት፣ ሚኒስተር ሕርሻ፣ ምክትል ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ፣ ምክትል ሚኒስተር መጎዓዝያ፣ ክሳተፉ እንከለው፣ ብወገን ኤርትራ ድማ ሚኒስተር ጉዳያት ወጻኢ ኣቶ ዑስማን ሳልሕ፣ ኣምባሳደር ጴጥሮስ ጸጋይን ተረኺቦም ነይሮም። ድሕሪ ናይ ሓባር ርክብ ክልተኦም መራሕቲ ዕጹው ርክብ ኣካይዶም።

ብኻልእ ወገን ፕረሲደንት ኢሳይያስ ኣፈወርቂ ምኽባር ልኡላውነትን ግዝኣታዊ ሓድነትን ሃገራት መሰረታዊ ዓንድታት ኣህጉራዊ ሕጊን ግሉጻዊ ስርዓትን ከምዝኾኑ፣ ንምዕቃቦም ዝና ስጕምቲ ናይ ሩሲያ ኣብ ዝኾነ ቃለመሕትት ገሊጹ።

ኣብቲ ዝምድናታት ኤርትራን ፈደረሽን ሩሲያን፣ ዞባውን ዓለማውን ኩነታትን ምዕባለታትን ዝምድና ሩሲያ ምስ ሃገራት ኣፍሪቃ ከምኡ'ውን ስትራተጂያዊ ሽርክነት ከይምዕበል ዝዕንቅፍ ዘሎ ዓለማዊ ብድሆታትን ማሕንቖታትን ዘዘትረ ቃለመሕትት፣ ፕረሲደንት ኢሳይያስ፣ ናጽነት፣ ልኡላውነት፣ግዝኣታዊ ሓድነትን ከይተኸበረ ምቹእ ባይታ ሽርክነታዊ ምትሕብባር ክህሉ ከምዘይከኣል ኣጺኑዑ።

ፕረሲደንት ኢሳይያስ ኣስዒቡ፣ ስትራተጅያዊ ሽርክነት ንምምዕባል፣ ፈለማ ዓለማዊ ብድሆታት ብቐንዱ ድማ ማሕንቖ ዓለማዊ ማላዊ ስርዓት ፍታሕ ክረክብ ከምዘለዎ ጸቒጡ ብምዝራብ፣ እዚ ከይተፈትሐ ብዛዕባ ንግዲ፣ወፍሪ፣ ቁጠባዊ ምትሕግጋዝን ምዝራብ ትርጉም ከምዘይብሉ ኣብሪሁ።

ብዘይካ'ዚ፣ በብኸባቢኡ ዝርአ ግጭታት፣ ውጥረት፣ ፖለቲካዊ ጸቕጢ እገዳን ናይ ምድራት ፖለሲን ንስትራተጂያዊ ሽርክነት ዝዕንቅጽ ዘሎ ከምዝኾነ ብምሕባር፣ ቅድም ቀዳድም እዚ ክውገድ ከምዝግባእ ኣስሚሩሉ።

ብዘይካ'ዚ ፕረሲደንት ኢሳይያስ ኣብ ዞባዊ ጉዳያትን ዝምድና ሩሲያን ኣፍሪቃን ዘተኮረ ብ30 ጥቅምቲ 2026 ምስ ተለቪዥን ሩሲያ (Russia Today) ቃለመሕትት ኣካይዱ። ኣብቲ ቃለ መጠይቕ፣ ንኹነታት ሱዳን ብዝምልከት ኣብ ዝቐረበሉ ሕቶ፣ ፕረሲደንት ኢሳይያስ፣ ኣብ ሱዳን ወቕጣዊ ግጭት ከምዘሎ፣ እቲ ኩነታት ብደገፍ ናይ ግዳም ሓይልታት ዝቐጻጸር ዘሎ እምበር ናይ ህዝቢ ሱዳን ከምዘይኮነ ብምንጻር፣ እቲ ሕጋዊ ዘሎ መንግስቲ ከኣ ንሱዳን ናብ ዝሓሸ ምዕራፍ ንኸሰጋግር ሓላፍነት ዝተሰከመ ግዜያዊ መንግስቲ ከምዝኾነ ገሊጹ። ናይ ግዳም ሓይልታት ሰላምን ርግኣትን ንምዝራግ፣ ጎይቶት ኩናት እናፈጠሩ፣ ብኩልኩሉ ሃይማኖት፣ ቀቢሌታዊን ካልእን ግጭት የሳውሩ ከምዘለዉን እዚ ደው ክብል ከምዝግባእን ጸቒጡ ብምዝራብ፣ ኩነታት ቀይሕ ባሕሪ ብኽልቲኡ ሸነኽ ንዝዳወቡኦ ሃገራት ጥራይ ከምዝምልከት፣ እዘን ሃገራት ከኣ ጸጥትኡ ርግኣቱን ንምውሓስ ግቡእ ተራኣን ክጻወታ ከምዝግባእ ፕረሲደንት ኢሳይያስ ኣረዲኡ።

ኣብ ዞባዊ ጉዳያት ብሰም ውድብ ሕቡራት ሃገራት፣ ሕብረት ኣፍሪቃን ካልኦትን ዝገበር ምትእትታዋት፣ ዕንቅፋት ይፈጥር ከምዘሎን "ይኣክል" ክብሃል ከምዝግብኦን ብምጥቃስ፣ ንውድብ ሕቡራት ሃገራት ከም መሳርሒ ተጠቒምካ ብጉልባብ ግጭት ዝግበር ምትእትታዋት፣ ጠንቂ ዝኸፍኣ ዕንወት ይኸውን ስለዘሎን ክዕቱ ከምዝግባእን ኣስሚሩሉ።

ንዝምድና ሩሲያን ኣፍሪቃን ብዝምልከት፣ ሩሲያ ምስ ኣፍሪቃ ሽርክነታዊ ዝምድና ክትምስርትን ክትሕግዘን ሞራላዊ ግዴታኣን ሓላፍነታን ከምዝኾነ፣ እንተኾነ ኣፍሪቃ ንጽምጊታ ዝኸውን ፍታሕ ካብ ወጻኢ ክመጽእ ክትጽበ ከምዘይብላን መንግስታት ሸግራተን ባዕለን ክፈትሕኦ ከምዝግብኦን ሓቢሩ።

ቀዳማይ ዋዕላ መራሕቲ ኣፍሪቃን ሩሲያን ኣብ ወርሒ ጥቅምቲ 2019 ኣብ ከተማ ሶቺ፣ ካልኣይ ድማ ኣብ ወርሒ ሓምለ 2023 ኣብ ከተማ ሰይንት ፒተርስ በርግ፣ ንሰላም፣ ጸጥታን ልምዓትን ብዝብል ቴማ ምክያዱ ይዝከር።

ብኣጋጣሚ ዋዕላ መራሕቲ ሩሲያን ኣፍሪቃን፣ ፕረሲደንት ኢሳይያስ፣ ካብ ጥንቲ ክሳብ ሀልዊ ታሪኽ ዓለም ዝገልጽ ዘደንቕ ናይ መጀመርታ ፍሉይ ቤተ መዘክር ስነ ህንጻ ኣብ ሩሲያ በጺሑ።

ቃለ-መሕትት

ኣብርሃም ዘርኣ (ወዲ-ሃለቃ)

“ፊልምታተይ ደቀይ እዮም፣ ንኹሉም ብማዕረ’የ ዝፈትዎም” ሰኣላይ ፍራንኮ ሳርዴላ

ኣብ ናይ ዙሓለፈ ረቡዕ ሕታምና፣ ብዘዕባ ኣብ ፊልምታት ሃገርና ዘርእዮ ዕዮታት ሰኩዋብ ኣመልኪትና ምስ ገዲምን ምክረን ሰኣላይ ፍራንኮ ሳርዴላ ቃለ መጠይቕ ኣካይዲና ነም ዝዝርና ይዝክሩ። ንሎሚ ከኣ 2ይን መወዳኢታን ይሰዕቡ።

ሳርዴላ ኣብ ፊልም መትከል ካብ ዝሰኣሉ

- እንቲ ዘይተጋገየ ፍራኹ ንህልኻ ኣብ ፊልም ባሩድ 77 ተዋሰእካ ኣለኻ ማለትካ፧

ሓቅኻ ተዋሰእ ኣለኹ። ዝኽክር ካድር ናይ ስርዓት ደርግ ኩይነ ተዋሰእ ኣለኹ። ቢቃ ሓያል ድሌት ነይሩኒ። ንፐዝዘበ ኣይኩንን ንእርሕ ነይርኹ። “ዕሞኛ ክንውቅዕ ኣለና” ዝብል ባህጊ ጥራይ እዩ ነይሩ። ብድሕሪዚ እብ ዝረሳዕክልኩ ነታ ፊልም ኣብ ባጽዕ ኣርኢናያ ናብ ኣስመራ ምስ ተመለስና ዝበረ ጾቕጥቅጥ ናይ ህዘቢ ነበርክ ኣየንእልን እዩ። ልዕሊ 150 ሽሕ ህዘቢ እዩ ርእዮም። ብድሕሪዚ፡ ኩሉ ሰብ ፊልም ክሰርሕ ተቢጎሉ እብሎ። ባሩድ 77 ነሱሩት በሪ ኩይኑ።

መዋሊ ፊልም ባሩድ 77 መን እዩ

እቲ ዝመወለ ኣኳኋ ‘ፕሮማ ኣይል ካምፓኒ’ እዩ።

- ብድሕሪዚ ኣብ ገዩእለ ጉዞ ዕዮታት ፊልም ዝሰኣልዮን ካብቲ ብዙሕ ገለ እሰክ ንኣንዘክሮና ምልስ ኣልካ ኣዘኻኽርም፧

እዋእ! እምብዛ ብዙሕ እዩ። ገለ ካብኡ ማን ዲሉ ዝደረሳ ፊልም ‘ኣንበልብሊ’ ምዙር ደኣኣል እዩ። ነም ብዮል ፊልም ‘ኣንበልብሊ’ ዝኣማእለ ፊልም ክንሰርሕ ኣዝዙ በዲ እዩ።

- ሰሚዕካ ንክንሰርሕ ዓድኻ ኣብ ትሰእለሉ እንታይ ደለመኻ፧

እቲ ዛንታ ፊልም ዘበኪ ትርኢት እንተደኣ ኣለዎ እኸ እዩ። ነዊሕ ሓንቲ ኣደ ሰእለ. ስወኣት ደቃ እናረኣየትን ጸሎት እንበረትን ብዘኽናርን ናፍቆትን ትብኪ፡ ነዊሕታት ጸብቕ ካሪክዘር ዘለዎ ተዋሰኡ እንተ ርእዩ ኣብ ሰሚት ኣትዩ እናሰኣልኩ እኩበ እዩ። እዩም መሃርክተይ’ውን ደርእዮ እየ። ሰእለ. ግኡ ብፍጹም ኣየቋርጸን እዩ። እናንበኡ ትም ኣለ’የ ዝበኡሉ።

- ክክተሉሉ ዝምከከ ዓድኻ ፊልምታት እንታይ እዩ፧

እቲ ሓደ እቲ ኣቡቲ ወግኡ እንጥቀመሉ ዝነበርና መሃርሕታት ወግኡ ናይ ብዝሰት ዘደኣኩ ናይ ሓቂ ጥይት፡ መደፍኡ ደሸት፡ ኣርፒጂ፡ ብሬን ቦምብ እዩ። እቲ ወግኡ ናይ ብሩቂ እየ ዝክትሉ ነይሩ። ኣብዚ ስራሕ ብዙሓት ተዋሃእቲ ተወሊቃምና እየም። ጥንቃቐ ዙሓት ዓይኑ ስራሕ እዩ። ቀዳማይ ተጠቅዓይ እቲ ሰኣለይ እዩ። ክንሰእል እኽለኻ “ኣዝየን” ምስ በልኩ ኣብይ እዩ ተጻዊኡ ዘሎ እቲ ብረት፡ ኣብይ እዩ ነባልብኩ ርሒቑነን ቀሪቡነን ዝነኣል ሰእልታት እዩ። ዝታት ብደቂቕ ኢኻ ኣጸንፈነ ትኸደድ። ምሕር ኢኻ ትፍጥቑ። ስብ ከይልኽመልካ ኢኻ ትፈርሕ። ናይ ህደወት ሕዶ እዩ። ካብቲ ካልእ ዘኽበዶ እዘ እዩ።

- ዝያዳ ክክተሉል እኽለኻ ዝዘርኦካ ግዜ መሊስ እዩ፧

ጽብቕቲ ሕዶ እዩ። ኣነ ኣብ ዝኸነ ግዜ ክነሉል ዘይእግመሚ እኳ እንተኾነ ምርጽ ስለ ዝበልኩ ግኡ ኣብ ግዜ ወጋሕታን ዕረርካን ደስ ይብለኩ።

- ሰሚትካ ንክንሽፍ ዛንታ ኣብ ትሰእለሉ እንታይ ደለመኻ፧

እቲ ዛንታ ፊልም ዘበኪ ትርኢት እንተደኣ ኣለዎ እኸ እዩ። ነዊሕ ሓንቲ ኣደ ሰእለ. ስወኣት ደቃ እናረኣየትን ጸሎት እንበረትን ብዘኽናርን ናፍቆትን ትብኪ፡ ነዊሕታት ጸብቕ ካሪክዘር ዘለዎ ተዋሰኡ እንተ ርእዩ ኣብ ሰሚት ኣትዩ እናሰኣልኩ እኩበ እዩ። እዩም መሃርክተይ’ውን ደርእዮ እየ። ሰእለ. ግኡ ብፍጹም ኣየቋርጸን እዩ። እናንበኡ ትም ኣለ’የ ዝበኡሉ።

ኣብ ፊልም ኣንበልብሊ

ሰውራዊ ፍጻመታት ክነኣል እኽለኹ እዩ ዝያዳ ዝብርገፅ። ህዘብን ተጋዳላይን ዘሕልፎ ሰቓይን መከራን ጭቆናን ግፍኢን ዝፈጸሞ መዘና ኣልቦ ቅያን ጅግንነትን ኣብ ዝዓለሉ ፍሉይ ሓጠን እስመሚ። ምኽንያቱ ክንደይ ጀጋኑ ንህለ ናጽነቶምን መራፃምን ዝሓለፉ ዘርኢ መኳንኑት ዕዮ ስለ ዝኾኑ። ናይ ሃገርና ጅግንኑ ሕፍኑ ስለ ዘይተልዎለ። ነም። ናይ ብዮል ዲሉ ደርሰት ክነኣል እኽለኹ ይምኳሰ። ንኑዝ ሰውራና ዝገልጽ ፊልምታት ክነኣል’ዩ ደማ ዕለማይ።

- ብዘበላ ሰኣለ ዝወሰድኮዎ ስልጠናታት፧

ኣብ ኩለማ ሚለኖ ናይ 2 ዓመት ትምህርቲ ወሰደ። ካልኣ ዘደጠቐሰኩልኻ ኣብ 2000 ዓም. ወሪር ወዮ ተዛዚሙ ወሳል ኣልያርስ ምስ ተኾነሙ፡ ብናይ ዋናና ኮኒታት ክኸሰም ንዓዲ ጥልያን ከይደ ነይሩ። ንሓደ ዓመትን መንፈቐን ዝኣክል ኘኽክም ማለት’ዩ። ቡቲ ሓደ ወገን ኩሉ ከኒታት ዋናይ እናተኾታተልኩን እናተሓፃሙን ክሰርሕ ነይሩ። ብድሕሪዚ ናብ ኩለን ቴለቪዥናት ዓዲ ጥልያን መመልከቲ ጽሑፊ። እቲ ዘበርም ኩለን ኣተን ሃገራውያን መደባር ቴለቪዥናት ጸዋዕናኒ።

- ቀጽል . . .

ምኾቲ ኣብዚ ዓዲ ዘጥረኹዎ ተመኳሮኝ ምኽየም ኩሉም ናይ ወጻኢ ዝሰራሕኩሉም ካምፓኒታትን ርእየም ኣብ ግምት ብዎእታው ጸዋዕንዮ። ኣማሪጽ ደማ ኣብታ ቀንዲ ‘ራይ’ ኣትዘክል ቴለቪዥን ናይታ ሃገር ንዮመትን ፊረቓን ሰሪዙ። ሰሪሕ ጥራሕ ዘይኩኽዙ ብዙሕ ነገራት’ውን ተማሪሩ። ኣብ ኤርትራ ዘይነረ ብዙሕ ዘየፊልጦ ዝዘርኩ ነገራት ፊለጠ። ጸበቕቅ ገዝዘበ እናተኾፈልኩ ተመኳሮይ ኮኣ መሰለ ኣዕበየ። ብድሕሪዚ ናብ ኤርትራ ተመሊሰ ፊልም ‘ኣንበልብሊ’ ሰሪዙ እብሎ።

- ‘ኣንበልብሊ’ ኣብይ ቦታ ኢኹም ሰሪሕኹም፧ ምስ ተዋዕዩ ዘሕለፍኩሞ ህይወትዘ፧

ኣብ እምባኣላ ናኞፋ፡ ማይ ዕዲጋ ደቀምሓረ ... ወዘተ ዳርጋ ኣብ ምስእ ኤርትራ ምባል ይቐልል። እቲ ዝርጠጣ ልዕሊ. እቲ ኣቡቲ ፊልም ዘሎ ጭርቃን ምስ ብዮል ማዕበል መጸጽ፡ ባሪነት... ኮታስ ምስ ኩሉም ተዋዕዩ ዘሕለፍናዮ ግዜ ፍሉይ እዩ። ግዜ በጋ ይሓልፍ ነይሩ ኣይርዳእናን ነይሩ። ኣፍ ኣየኽይኑን እየምኔ። ኣዘዙ ጥዑም ግዜ ኣሕሊፍና።

- ኣብ ናይ ሰኣለ ከኒታት እንሽኻ ዝዘሓዝዙክለ ፍልይቲ ኢጋጣሚትን ዝኾርን እንተ ተዕልሊ፧

ብዙሓ ኣሎ እንድዩ ኣብዚ መንዲ ባዙ ኤርትራ ናይ ዓርኩብነን ደርፎን ኣብ ዘሎ ቦታታት፡ “ሚሰነር” እትብል ፊልም ኣብ ንዕኤለሉ ዝበርና ዘንጠመትና ክነተት ከዕልዮ። ነቲ ናይ ባዙ ገዛን ኣወ-ዚታታን ኣብዚ፡ ሰእለ. ነም ቀንዲ ገጸ ባህሪ ገደርና ሰለ ዝሓዘዮ፡ ብዙሓ ገርጋታትን ቦታታትን እናሰንእጠቕናን እናሓለፍናን እናሰኣልና ኢና ንኾይድ ነደርና። ምኽቲ ጸለም ባዙ ብረደዮ ርክብ ኢና ንረዶእ ነደርና። “ንሕና ኣብዚ ገርጋታት በሕሰና ኣለና”ሞ ብብዝበ ምስ በልናካ ትብዙ ንሕና ሸው እናሰኣልናካ ክኽሰይድ ኢና” ብብዛልና። ነቲ ምኖና ዘሎ ባዙ “ብብዝ” እንብልናዮስ ሞዩረ ምኽንእ ኣብዙ “ንዜዜክ” ኢላ ትም ኣይትብልን። እቲ ሓደ ባዙ ከኡ ደሮ “ብብዝ” ሰለ ዝበልናዮ ብብቢ ይመጽእ እዩ ዘሎ። “ደው በል” ክንብሎ ኣይንኽልን ኢና። ደው በል ከይንብሎ ኣብ ትሰእ በንዮ ገርጋታት ኣብዩ እዩ ርእብ ከኣ የለን። ንሕና ከኣ ክንእለ ኣይንኽልን ኢና - ኣብ ወኽጠ. እቲ ገርጋታት ኢና ዘሎና። “ኣቦካ ፊትን” እንተ በልካ ናብይ ክትእዩ ትም ኩይኑ። ኣነ ሰኣላይ ተመኳሪን ጸዞን ኩኡ ኣብ ድሕሪት ጫፍ ናይታ ባዙ ኢና ዘሎና። ኣነ ንተመኳሪኩ “ኣነ ክነኣል እየ ድሕሪ ሞትና ሰእልና መታን ክተርፍ” ኢለዮ። ሸው እታ ባዙ ትኽ ኢላ ብናህሪ ምስ ኣተወትና ተጠለሰና “እይ” እናበልና እኽለና ሃንደበት እታ ዝበርናያ ዝኣበየትና ባዙ ኣይትነበጹ። እታ ባዙን ክትጭፍልቑና ናይ ሓመሽተ ሚንሮ’ያ በጺሓ ነደራ። ነም እታ መጫለቲ እተኣ ዝተሓንተከላ መጫለቲ ዘከረ ኣይፊልጥኩ።

- ዝረሳኽልካዮ ግንብይ፡ ፊልም ‘ንኽሹ ሓወይ ክንዲ ሓመተይ’ ኣብይ ድያ ተሳኢሉ፧

ፊልም ንኽሹ ሓወይ ክንዲ ሓመተይ ኣብ 2006 ዓም. ኣብ ዝረ ቃላይ ዝዘገል ዓዲ ንዘላ ደባርዋ እየ ተሳኢሉ። ጸበቕቅ ሃዳሙ ዝበዘሉ ቦታ እዩ። እቲ ዝረኣ ጫክ በረካ ናይ ብዮል ቲፋናሽን ጉጅለኡን ደማ ኣብ ፍልፍል ሰኣመና ዞባ ሶሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ኢና ሰኣልናዮ። ኣብቲ ፊልም እቲኣ ብክሉይ ዝዘኸሮ እንተ ደኣ ሃልዩ ምስ ደረሰ ናይታ ፊልም ብጺይ ኢሳይያስ ጺጋይ ኣብ መሃኽና ዝበረ ምንብባን ስምምዕን እዩ። ኣብ ሰእለ. ደሴተይ ኘኽክበር ናጽነት ሃበኒ እዩ። ንሱ ኣብ ጸሐፍ ናይቲ ፊልም ነሞቲ ዝተረአዮ ክንክር ሓያል ዝኽነ ስምምዕ ገደርና። ዓወት ናይቲ ስርሓ ከኡ ኣብኡ ዘሎና። “ኣቦካ ፊትን” እንተ በልካ ናብይ ክትእዩ ትም ኩይኑ። ኣነ ሰኣላይ ተመኳሪን ጸዞን ከኡ ኣብ ድሕሪት ጫፍ ናይታ ባዙ ኢና ዘሎና። ኣነ ንተመኳሪኩ “ኣነ ክነኣል እየ ድሕሪ ሞትና ሰእልና መታን ክተርፍ” ኢለዮ። ሸው እታ ባዙ ትኽ ኢላ ብናህሪ ምስ ኣተወትና ተጠለሰና “እይ” እናበልና እኽለና ሃንደበት እታ ዝበርናያ ዝኣበየትና ባዙ ኣይትነበጹ። እታ ባዙን ክትጭፍልቑና ናይ ሓመሽተ ሚንሮ’ያ በጺሓ ነደራ። ነም እታ መጫለቲ እተኣ ዝተሓንተከላ መጫለቲ ዘከረ ኣይፊልጥኩ።

- ዝረሳኽልካዮ ግንብይ፡ ፊልም ‘ንኽሹ ሓወይ ክንዲ ሓመተይ’ ኣብይ ድያ ተሳኢሉ፧

ፊልም ንኽሹ ሓወይ ክንዲ ሓመተይ ኣብ 2006 ዓም. ኣብ ዝረ ቃላይ ዝዘገል ዓዲ ንዘላ ደባርዋ እየ ተሳኢሉ። ጸበቕቅ ሃዳሙ ዝበዘሉ ቦታ እዩ። እቲ ዝረኣ ጫክ በረካ ናይ ብዮል ቲፋናሽን ጉጅለኡን ደማ ኣብ ፍልፍል ሰኣመና ዞባ ሶሜናዊ ቀይሕ ባሕሪ ኢና ሰኣልናዮ። ኣብቲ ፊልም እቲኣ ብክሉይ ዝዘኸሮ እንተ ደኣ ሃልዩ ምስ ደረሰ ናይታ ፊልም ብጺይ ኢሳይያስ ጺጋይ ኣብ መሃኽና ዝበረ ምንብባን ስምምዕን እዩ። ኣብ ሰእለ. ደሴተይ ኘኽክበር ናጽነት ሃበኒ እዩ። ንሱ ኣብ ጸሐፍ ናይቲ ፊልም ነሞቲ ዝተረአዮ ክንክር ሓያል ዝኽነ ስምምዕ ገደርና። ዓወት ናይቲ ስርሓ ከኡ ኣብኡ

ዝበረ ወሲን ድሌተኹ ምንብባ ሰኣላይን ደረሰን ዳይረክተርኹ ተሞኳኦትን ብሓፈሻ ዋጀይቲ ናይታ ፊልም እዩ። ዝይዳ ፍትወቲ ኘኽክተክወን ዘኽኡለ ከኣ እዘ እዩ።

- ነም ሰኩዋብኩ ንኢሳይያስ ከመይ ትብዙ፧

ኢሳይያስ ጥዑም፡ ኣብ ስራሑ ሓያልን ምስኮን ዝኾነ ሰብየ ነይሩ። ኢሳይያስ ኣብ ዘረባኡ ሓሰባት ኣይደመምን እዩ። ዝረባኡ ህህ ኢልኩ ኢኻ ትሰምዮ። ብሰል ሰብ ነይሩ።

- ፍራኹ ድሕሪ እዘ ዝጠቐሰናያ ፊልም ደያይ ኣጥፈኢካ ሸስክ’ሞ ኣብዚ ሕጂ እዋን ኣብይ ኢኻ ዘለኻ እንታይ ኢኻ ትገብር ዘለኻ ብዘሎካ ብዙሕ ሰብ እዩ ዝሓትትዎ፧

ኣብዚ ሕጂ እዋን ምስ ሞያይ ዝኸይድ ስራሕ ኣብ ሄልዝ ፕሮሞሽን ማእቱ፡ ገብጽስን ሓብፈታን ናይ ሚሪ ጥዕና እስርሕ ኣለኹ።

- ካብ ዝሰኣልኮዎን ፊልምታት እታ ብቹኡይ ተድንቓ መን እዩ፧ ስለምንታይ፧

ነፃሚ ዓይኑ ሕዶ ነበድ እዩ። ነፃሚ ንሓደ 10 ቁልዑት ዝወለደ ኣቦ ገደርነ’ሞ ወሰዶ። ካብ ደቅነ ንመን ትፈቱ እንተ ደኣ ኣልዮዎ፡ “ንኹሉም” ኢሉ ነም ዝመልሰልካ ርዳእ እዩ። ኣነ ከኣ ነየም ፊልምታተይ ነም ደቀይ ስለ ዝርእየም ንኹሉም ብዮሃ’የ ዝፈትዎምን።

- ፍራኹ ዝዘኽ ፍልጠትን ተመክሮን ናደዚ ሞያ ናብ መጫለዮት ንምዝዋርራስ ስራሕኩ ትፈልጥዶ፧

ብኹብርዓት ሰራሕኩ እዩ። ዕሞኛ ከኡ ሞያ ንመንእሰዮት ንምወብረስ እዩ። ምኽንያቱ መትክል ህግ ነም ኡ እዩ ምረሩና። ዝተመዝርኑ ንኳልኦት ክትግህርን ከተፍልጥን ኣለዎ። ብዮል ፊልም ኣንበልብሊ. ኣብ ንርሓኩ ዝሰርና ግዜ ኣብዚ ስራሕ ብዙሓት መንእሰዮት ብተግር ነም ዝዕዘቡን ዝመዝሩን ገደርና ኢና። ኣብ ትርፊ ግዜ ከኡ ኣብ ስራሕና ወሰደ እቲ መጫለዊ ሕጊ ሰንምዮምራፊ እምህር ነደረ። ብሩፈሽ ልዕሊ. ሚእቲ ዝኾኑ ሰዩ ምረ ኣለኹ።

- እሞ ንሕምኽ የብርክቱ ኣለዉ. ድዮም፧

ኮመይ ደኣ! ገለአም ኣብ ወኽጠ. ሃገር ከይናም፡ ገለ ድማ ኣብ ወጻኢ. ሃገር ከይዶም ፊልምታት ሃገርና ኣብ ምዕንባብ ደሰርሑን ይብዮኑን ነም ዘለዉ. እፊልጥ እዩ። ገለ ድማ ኑቲ ሞያ ዝበደፉዎ ኣለዉ።

- ኣብዚ ዓውዲ ተወዳዲሩ ንሽልማት ዝጥቀዐ ፍርያት ኣለዮ፧

ሸልማት ራይሞክ ዳርጋ ቦታ ፈሰሚት ፊልምና ዝኾኑት ባሩድ 77 እዩ ሸልማታ ጀሚሪ።

- ፍራኹ ገለ ሰራሕ ሒንዞ ክትምህሮና ተዘኩ ንዓብር። ናይ መጻኢ. መደባኽካ ክትክብሮና’ሞ ብዮኡ ክንዘክም፧

ኣብዚ ሕጂ እዋን ኣብ ጸዐቕ ስራሕ እየ ዝርኸብ ዘሎኽ። ቀዳማይ ኑቲ ‘ኤርትሪያ ሸደዮ ሰርሸሰ’ ኮመይ ገደርነ ኣበራብርነ ናብ ንብር ስራሑ ትመልሶ ዝበል ሓሳብ እዩ። ንሕና ዘደኩንና፡ ኮመይ ገደርነ መንእሰዮት ኣምኢነ ዳግም ናብ ንብር ስራሑ ትመልሶ ደስራሑ ኣለ። ካልኣ ካብ ሞያ ኣርት ወጻኢ. ብወልቀይ ስራሐ ናብ ህዘቢ. ዘቐርቦ ሃገር ከኣ ኣለ። እንዳ ዘና መወጻወዲ ትንበራልና ትኽኑ እያ’ዮ . . . (ሱዛቐ)። እሞ ንዝነ ዝዞንበረለይ ኣንኩርትን ተጉያሽነትን ከኡ ንሚሪ ዘና ብልቢ. ኣመሰየን የቐንጸለይ።

ማሕበራዊ ፅብየት

ብምትሕብባር ሚ/ዕ/ማ/ድሕነት ዝዳሎ

ሃናጺ ተራ ናይ ዕድመ ሰብ ጸጋ ኣብ ሕብረተሰብ

ደበሳይ ሓድሽ
ሚ/ዕ/ማ/ድሕነትን

ኣብ ሕብረተሰቡ ታሪኽ እምነት፡ ባህሊ፡ ክብርታት፡ ያታ ዝኣመሳሉ ረቀቕቲ ኣምራት፡ ብመንገዲ ኣፋዊ ያታ፡ ጽወጽዋያት፡ ሞያምታት፡ ጽሑፋት ወዘተ ብዘኣመሳሉ ኣገባብ፡ ናብ ሓድሽ ወለዶ ኣብ ምትሕልላፍ ኣብ ዝሞገር ከይዲ፡ ሱብ ጺጋ ዕድመ ከም መወከሲን ምንጭን ብምኻኑ ዝጸወትዎ ተራ ኣዘዮ ልዑል ምኻኑ ይጥቀሰ፡ ስለዚ ህላወ ሱብ ጺጋ ዕድመ ኣብ ሕብረተሰብ ወሳንኡ ልዑል ምኻኑ ይንገር።

ደቂሱቡ ቡቦንቐሞም ኣብ መመድረሹ ብዘማዕበልዎ ፈደሳት፡ ሰኩጽሐፋዊ ኣንባብ ብምትእትታው፡ ኑቲ ብኣፋዊ ያታ ጥራይ ዝሸገር ዝሸረ ባህልን ክብርታትን ብመልክዕ ጽሑፋት ኣብ ምስፋር ዓ.ኪ. ተራ ተጻዊየም፡ ብዙሓት ሕብረተሰባት ዓለም ድማ ናይ'ዚ ሰልጣኔ ተረቢእቲ ክኾኑ ቐይሞም፡ ኣብ ጽሑፍ ዝሰፈሩ ዝተፈላለዩ ሰነዳት፡ ከም መወከሲ ብምኻኑ ንሓድሽ ወለዶ ባህሉን ክብርታቱን ክዕቅቦን ክፈልጦን ኣኽኢሉዎም ይርከብ። ባህልን ክብርታትን ወሰንትን ኣገደስትን መማሽኪታት ብምኻናም ንምዕቃብን ምትሕልላፍን ዝጸገሮ ጻዕሪ ኣዘዮ ወሲኺ ምኻኑ ይጥቀሰ።

ናይ ዕድመ ሱብ ጺጋ ወሲድና፡ ኣብ ዕለታዊ ህይወቶም ብምትሕግጋዞን ምክብባርን ክኩቡ ዘኽእሉም ሕግታት እንዳቡ ክብርታት፡ ያታ ባህሊ ዝጾጠቑ ምንባሮም ይንገር። ኣብ ኾናሲ ወሰፍ ምዕባለን ዝርጋሐን ሕብረተሰብና፡ ምስ መድረኹ ዝኸይድ ባህልን ክብርታትን ክሃንጹ ቐይሞም። ብዘይ'ኻ'ዘ፡ እዚ ወሲ ረቓሒ ማሕበራዊ ሰኒትን ጥምረትን ተገይሩ ዝመሰድ ኤርትራዊ ባህልን ክብርታትን ናብ ሓድሽ ወለዶ ንኽሓልፍ ከይተሓሉ ሰራሕም። ናይ'ዚ መርኢያ መንእሰይ ኤርትራ መወከሲን ምንጭን ማሕበራዊ ሰነ ምግባር ዝኾነ፡ ባህልን ክብርታትን ካብ ቀዳማት ወለዱ ክወርስ ቐይዑ ይርከቡ።

ኣብ ኩለን ብዞራት ሃገርና ዝርከቡ ባህልን ክብርታትን፡ ፍቕሪ፡ ሓልዮት፡ ሓድነት፡ ሰላም ዝመሰረቱ ማሕበራዊ ሰኒትን ሰላምን ክህሉ ኣኽኢሉዎም ኣለዉ። ኣብ ሕብረተሰብ ኤርትራ፡ ካብ ዘለዉና ዝዀዩ ክብርታት ሓደ፡ ንኡብ ጺጋ ዕድመ ንእዮ ክብርን ሓልዮትን እዩ። ኣብ ሕብረተሰቡና፡ ንኡብ ጺጋ ዕድመ ዝ ግ በ ር ሓልዮትን ክገሽገኑ ከ ም ዜጋታት ዝዘለዎም ኣገዳሲነት ዘንፀባርቕ፡ ኣብ ግዜ ንእሽቶኡ ንእዘዝን ሃገርን ንዘገልግሎ ኣቦንኦ ግቡእ ኣፍልጦ ዝህብን እዩ።

እዚ ካብ ወለዱ ናብ ወለዱ እናተመሓላለፈ ክኸይድ ዝጸንሐ ክብርታት፡ ኣብ ኤርትራዊ ሕብረተሰብ ናይ ዘሎ ወርዝይና፡ ልውና፡ ሓልዮት፡ ሰብኣውነትን ርህራሀን መገለጺ ምኻኑ ይጥቀሰ፡ ንኡይ ዕድመ ሱብ ጺጋ ዝገገር ክገሽገን ሓልዮትን ካልኣ ኣዘዮ ዓሚቕ ትርጉም ዝወሃቦ'ውን እዩ። ኣብ ኣፍራይ ክሊ ዕድመ ዝርኸብ ዜጋ ካብ ስራሕ ዓለም ተፋንዩ ዋሮታ ምስ ወጸኡ እቲ ኣብ ዝቐደሙ ሱብ ጺጋ ዕድመ ዝተገብረ ሓልዮትን ምክንኻንን ኣብ ኩነተ ኣእምሮኡ ስለዝወቀር፡ ዝተተባዕ ዝደዳ ኣፍራይን ትገህን ብምኻኑ ናይ ሸምገልና ግዜኡ ብሉጽ ምኻኑ ክኣምን የኽእል።

ኣብ ሕብረተሰብ ክህሉ ዝድለ ዝኾነ ዓይነት ዝርጋቴ መሳረቱ ኣብ ሕሉፍ ዝተጠረዩ ባህላ፡ ክብርታት፡ ታሪኽ፡ ተመክሮታት እየምኒ። ኣመሓላለፍቲ ናይዚም ክብርታት ሱብ ጺጋ ዕድመ ብምኻናም ድማ ኣብኡም ዝዀዝ ሓልዮትን ክገሽገን መሳረታዊ ሃገር እዩ። ስለዚ ተሳትፍኦምን ኣወንጅኦምን ኣብርኸቶኣምን ኣብ ከሉ መዳያዊ ህንጸት ሃገርን ህዙባን ወሲ ምኻኑ ርዱእ ይወሰድ።

ሕብረተሰብ ኤርትራ ታሪኹን ባህሉን ክብርታቱን ብክውሓት ከመሓላለፍ ድሕሪ ምጽናሑ ሓደ ካብኦም ቀዳማት ናይ ባህሎም ጽሑፍ ኮንዕበሉ ዝኾኑሉ እዩ። መባዕላውያን ቋንቋታቱ ተጠቒመ፡ ባህሉን ክብርታቱን ክሸንድ ብዙሓ ጻዕሪኻ እንተገበረ፡ ዝተፈላለዩ ጉዕዪ ሕይልታት ዕድላት ትምህርቲ ብምኾኖም ባህላዊ ወረሻታቱ ንምፍላጦን ምዕቃቦን ዝዀዉ ምርምራት ብምድራጉ፡ ሃገራዊ መንነቱ ንምዕዛዝን ንምህሳስን እዚ ዘይወዳደል ሸርሕታት ፈጺሞም እየምኒ።

እዚ እናቖነ ግን ቀዳማት ወለድና ከቢድ ዋጋ ብምኽፋል ኣንጻር ኩሉ መሰናኽላት ገ ጠ. ሞ ም ቋንቋታትናን ባህልናን ኣ ብ

ምዕቃብ ዓ.ኪ. ተራ ኣፍራይነት ዓ.ኪ. ተራ ይጸውቱ። ብዘይ'ዚ፡ ናይ ዕድመ ሱብ ጺጋ ኣብ ዘለዎም ሃጽጥ ባህርያት ዝኾነ ወቕሲ ንመጻኢ ኣብ ዓመታት ሸምግልናኦም ኪይተሰከፉ ዘድልዮም መጻኢታት ክሸፍት የኽእሉም። ኣብኡ ሓሊፉ ኣብ ዘመን ህይወቶም ዘጋጠመትዎ ፖዝዘን ንብረትን ንደቀም ብምትሕልላፍ፡ ኣብ ተጸብይት ናጻ ዝኾኑ ደቂ ክህልውዎም የኽእል።

ዓውለማ ኣብ ዘምጸኦም ዝጸገዩ ጸገማት፡ ምጉዳል ባህልን ክብርታትን እዩ። ናይዚ መርኢ፡ ንሱብ ጺጋ ዕድመ ዝወዓብ ዝሸረ ኢድህጎን ጠመተን ብፍላይ ኣብ ምዕራባዊ ዓለም ኣብ ምጉዳል ደርኢቡ፡ ሸምግልና "መርገም ዶ ምርጫ" ዝብል ክንዕ ኣብ ዝለዓል ሃዊሕ እዋን ኣቑጺሩ ደርኢቡ። ብዙሓት ኣብ ምዕራባውያን ሃገራት ዝርኸቡ ሕብረተሰባት፡ ናይ ዕድመ ሱብ ጺጋ ከም ሸኽፉ ገይሮም ዝርእዩ ክኾኑ ዝዀዉ ሓደጋ ኣብ ምብራዝ ደርኢቡ። ዝ. ንምንልኻል መባዕላዊ ባህልን ክብርታትን ብዘየገድ ምዕቃብ ወሲ እዩ። ኣብ ሃገርና ዋላኳ ኣብ ምዕቃብ ትውፊታትና ጸብቕቲ ስራሕ እንተ ስራሕና፡ ገና ክዕቅብ ክደኽስ ምርምራት ክግበረሉ ዘድሊ ብዙሓ ባህላዊ ወረሻታት ኣለና። እዘኦም ብዘየገድ ኣብ ምጽናዕን ምዕቃቦን ድማ መንእሰይ ወለዶ ዓ.ኪ. ትግሃትን ተገዳስነትን ክርኢ. ትጽበት ይግበር።

ኣብ ዓለም ብሉጽን ሃናጽን ህይወት ንምምራሕ ከቢድ ጻዕሪ የድሊ። ኣብ ህይወት ዝዀዋሙ ብድህታት ንምሞጋገስ ኣብ ግዜ ሓጽሮን ሓዘንን ምድግጋፍ መሳረታዊ እዩ። ስጠም ማሕበራዊ ምትሕግጋዞን ምትሕብባርን ምወናን ህይወት ሰባት ቀለል ኣብ ምባባር ተራ ኣለዎ። በዚ ምክንያት ድማ ወዲ ሱቡ ማሕበራዊ ፍጠር ተዛሊሉ ይጥቀሰ።

ሕብረተሰብ ኤርትራ ዝወንኖ ምሕብሮን ምትሕግጋዝ ዝመልኦን ህይወት፡ መርኢ ዝወንኖ ብሉጽ ክብርታቱ ምኻኑ ርዱእ'ዩ። ሱብ ጺጋ ዕድመ ነም ኣገደስቲ ክፋል ሕብረተሰቡ ሃገራውን መንፈሳውን ድሊታቶም ንምወርዋይ፡ ኣብ ባህሊ ዓያይትን ሓባራዊ ስራሕን ዓ.ኪ. ተሳትፎም ይረጋገጽ። ኣብ ምምሕያሽ ሃገራት ብዘለዉ ተዘዳኽነት ማሕበራዊ ኣገልግሎታትን ምቹእ ህይወትን፡ ዕምሪ ዜጋታት እናወሰኽ ኣብ ምኻድ ይርከቡ። ኣብ ኣመጋግቡ ዝርግሐ ማሕበራዊ ኣገልግሎታት፡ ቴክኖሎጂያዊ ዝኒያቱ ዘመናውነት ተመዘጊቡ ብዘሎ ለውጢ፡ ዕምሪ ናይ ዜጋታት ምዕቡላት ሃገራት ደውሰኽ ኣሉ። እዚ ብዮለም ደረጃ'ውን እናዓበየ ይመጸኦ ኣሉ።

ንናይ ዕድመ ሱብ ጺጋ ብዝያዝር ኣልያን ክገሽገኑ ኣብኦት ተዛሊለን ካብ ዝወሰዳ ሃገራት ሓንቲ ጃፓን ምኻና ይንገር። ኣብ ጃፓን ኣብ ዝተፈላለዩ እዋናት ዝተገበሩ መጽናዕትታት ነም ዘረጋገጽዎ፡ 107,677 ዝነበሙ፡ ልዕሊ 100 ዓመት ዝዕድመኦም ሱብ ጺጋ ዕድመ ይርከብ። እዚ ዓ.ኪ. መርኢያ'ዚ፡ ንናይ ዕድመ ሱብ ጺጋ ሓቡሒጣን ተኸናኺናን ናይ እትኸይድ ሃገር ምኻኑ ይጥቀሰ።

ናይ ዕድመ ሱብ ጺጋ ብጥዕና ህዊሕ ዓመታት ኣብ ገሰባቡ እዋናት፡ ኣፍሪይቲ ብምኻኑ ኣብ ድርኺት ኣፍራይነት ዓ.ኪ. ተራ ይጸውቱ። ብዘይ'ዚ፡ ናይ ዕድመ ሱብ ጺጋ ኣብ ዘለዎም ሃጽጥ ባህርያት ዝኾነ ወቕሲ ንመጻኢ ኣብ ዓመታት ሸምግልናኦም፡ ኣብ ተጸብይት ተገላገሉም፡ ኣብ ዓመታት ሸምግልናኦም፡ ኪይተሰከፉ ዘድልዮም መጻኢታት ክሸፍት የኽእሉም። ኣብኡ ሓሊፉ ኣብ ዘመን ህይወቶም ዘጋጠመትዎ ፖዝዘን ንብረትን ንደቀም ብምትሕልላፍ፡ ኣብ ተጸብይት ናጻ ዝኾኑ ደቂ ክህልውዎም የኽእል።

ዓውለማ ኣብ ዘምጸኦም ዝጸገዩ ጸገማት፡ ምጉዳል ባህልን ክብርታትን እዩ። ናይዚ መርኢ፡ ንሱብ ጺጋ ዕድመ ዝወዓብ ዝሸረ ኢድህጎን ጠመተን ብፍላይ ኣብ ምዕራባዊ ዓለም ኣብ ምጉዳል ደርኢቡ፡ ሸምግልና "መርገም ዶ ምርጫ" ዝብል ክንዕ ኣብ ዝለዓል ሃዊሕ እዋን ኣቑጺሩ ደርኢቡ። ብዘይ'ዚ፡ ናይ ዕድመ ሱብ ጺጋ ኣብ ዘለዎም ሃጽጥ ባህርያት ዝኾነ ወቕሲ ንመጻኢ

ዓዲ ሕጉ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ-ሳምራዊት መለስ

1ይ ቤት-ፍርዲ ዞባ ማእከል ኣስመራ

ታሪኽ መምህርነትኣብ ተኽሉ 2. ናሽሕ መምህርነትኣብ ተኽሉ (ወከል) ጋንዲ ንብረሚኽኤል ንብረማያም፣ ናይ ለባዋ ምጽዳቕ ስለ ዝኸፈቱ ወላዲትና ብርኽቲ ተስፋብረ ዓንደሮሚኽኤል ኑቲ ኣብ ኣስመራ ምምሕዳር ነብኪ ጸጸራት፣ ጎደና 3882-6 ፕሉት 179 ቁ/ፓርሰል/ዞን ASP00021324 ፓርሰል L ኣብ 250 ት/ሜትር ዝተደኸቱ 7 ቀንደን 6 ተሓጋገዚን ክፍሊ ዘለዎ፣ መሰለዩ ቁጽሪ ንብረት 1፡003268 ዝገበረትልና ለባዋ ደጽደቕልና ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ።ንዕለት 12/11/2026 ኣብ ቤ/ፍ 10ይ መጋቤኢያ ይቕረብ።

ኣቶ ፊልሞን ተወልደ መኣዝ ምልል ተረፉ፣ ፊሊሞን ንነሰ መሓሪ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ። ንዕ02/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 6ይ መጋቤኢያ ይቕረብ።

ኣብ መንነ ብፍ/በ/መሳልወረ/ኽፍ/ሂር ኣብርሃም ባይሩ ክፍለ 1. ኢሳርያ ኣብርሃም ባይሩ 2. ሰሎሚ ኣብርሃም ባይሩ፣ ሞዝነት ወ/ሮ ኣምለሰት ሃይለኽ ብፍ/በ/ዕዳን ዘሎ ናይ ናይ ፊጸማ ክርክር፣ ቁ. 4. ኤልሳ ኣብርሃም ቁ.5. ሕብረት ኣብርሃም ቁ.6. ወደኒ ኣብርሃም ቁ.7. ምኒጋና ኣብርሃም ቁ.8. ሃብተኖም ኣብርሃም ቁ.9. ኤርምያስ ኣብርሃም ቁ.1.0 ሰመረ ኣብርሃም ቁ.14. እዞኦአምን ኣብርሃም፣ ኣብ ወዳኢ ሃገር ዝሰዱን ንጹር ኣድራሻ ዘይብሉዎምን ስለ ዝኾነ፣ ብጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ተጸዊዕኩም ንነ18/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ቁ/35 ቀረበ።

ሓምድ ጃብር መሓመድ ምልል ተረፉ መሓመድ ጃብር መሓመድ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ። ንዕ26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 7ይ መጋቤኢያ ይቕረብ።

ወ/ሮ ሂወት ኣያሁ ደበኽ፣ ኣደይ ስተብርሃን የማ ንብረትንኤ ስለዘኣረፈት፣ ኣነ ምስ 8 ኣሕዋተይ ወረሰት፣ ምኳንና ደረጋጽልና ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ። ንዕ27/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣብ መንነ ይግባይ በዛሊ ስምኦን የማ፣ መልሰ ወዘ ዘሎ ናይ ገዝዘበ ክርክር መልሰ ወዘ ኣቶ ዓንደመሳኽል ሰመረኣብ ክንፈ፣ ኣድራሻኻ ስለ ዘይተፈልጠ፣ ብጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ተጸዊዕኻ ንነ18/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ቁ/35 ቀረብ።

ኢሳያደስ ተኽስተ ኣብርሃ ምልል ተረፉ፣ ኢሳይደስ ከሱተ ኣብርሃም ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ። ንዕ25/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋቤኢያ ይቕረብ።

ኣቶ ኪዳነ የማ ንብረታርኣየት ብዮል ቤተይ ሃብተሚኽኤል ሃይለ በርህ ስለዘኣረፈ፣ ንጹይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓለወሊዩ፣ 1 ጓልና ወራሲት ምኳና ደረጋጽለ ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ። ንዕ25/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋቤኢያ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ጓዕዳድ

ክረስዩስነምራ መሓ ባይረ ምልል ተረፉ፣ ሳምሶ መሓ ባይሩ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ። ንዕ26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ናትናኤል መሓሪ ደበኽ ምልል ተረፉ፣ ናትናኤል ምሕረትኣብ ኣማን ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ። ንነ16/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ወ/ሮ ኣስም ንዚኢ ገሽ፣ ኣቡሓነይ ተኽለየንዝኽ እንዮዳ ስለዘኣረፈ፣ ኣነ ምስ 4 ኣሕዋተይ ንወላዲና ተከእና 2 ምዉታን ሓትነታተይ ምስ 6 ተተኣኪቲ ደቀን ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ። ንዕ26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ት/ዕድመ ፈሽን የሰፍ ሰመረ ምልል ተረፉ፣ ሃና የሰፍ ሰመረ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ። ንዕ26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ት/ዕ ንያት ተኽሉ ምልል ተረፉ፣ ንያት ተኽለሃይማኖት፣ ት/ዕ መርዓዊት ተኽሉ ምልል ተረፉ፣ መርዓዊት ተኽለሃይማኖት ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ። ንዕ26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ መንደፈራ

ኮኾስት ወ/ሮ ኣለን ኢያሱ ንብረመድህኔ ተኾኾሲ ኣቶ ሞገስ ዘርርግስ ስለዉ ናይ ሓዋር ክሲ ተመሳሪቱልካ ስለ ዘሎ፣ ብኦነል ወይ ብኪጋዊ ወከል ንዕ24/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 3ይ መጋቤኢያ ቀረበ።

መርዓዊት ዛይድ በርህ ኣቦይ ኣቶ ዛይድ በርህ ኣለሙ ስለዘተሰውኡ፣ ኣነ ምስ ሓደ ሓወይ ጥራይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ። ንዕ02/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 3ይ መጋቤኢያ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ደቀምሓረ

ጸሃይሽ ተሰፋልደት ምልል ተረፉ፣ በተልሃም ተሰፋልደት ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ። ንዕ25/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ቐይሕ

ኮኾስት ወ/ሮ ፍረሰም ዘርኣናይ ግርማይ፣ ተኾሰኪ ኣቶ ኤርምያስ ብጹእኣምላኽ ተሰፋማርያም፣ ናይ ሓዋር ክሲ ተመሳሪቱልካ ስለ ዘሎ፣ ብኦነል ወይ ብኪጋዊ ወከል ንዕ26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ቀረበ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ድባርዋ

ወ/ሮ ሰለሞኖት ሃብታይ ተኽለማርያም ሰም ኣደይ ለተንከሰ ወልዱ መርኡድ ምልል ተረፉ፣ ደኃብ ንብረሚኽኤል ኣሊጋው ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ። ንዕ24/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ጸጋይ ምሕረቱ ኻኽኬ ወደይ ርብል ጸጋይ ምሕረቱ ስለዘተሰውኡ ኣነ ወረሲ ምኳነይ ደረጋጽለይ ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ። ንዕ24/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ቤት-ፍርዲ ሰገነይቲ

ወ/ሮ ትዕብ ብርሃነ ተኽሉ ብዮል ቤተይ ኒጋሽ ገረገሽሰ ስለዘተሰውኡ ንጹይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓለወሊዩ፣ 6 ደቂ ደማ ወረስቲ ምኳናንም ደረጋጽሉም ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ። ንነ13/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ኻላ

ልኡል ሃይለ ንብረእግዚኣብሄር፣ ኣቦይ ሃይለ ንብረእግዚኣብሄር ስለዝሞተ፣ ኣነ ምስ 1 ሓፍተይ ወረሰት ምኳንና ደረጋጽልና ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ። ንዕ10/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ጸሮና

ለላ ንብርሃነ ንብረሚኽኤል፣ ኣቦይ ንብረሃነ ንብረሚኽኤል ተወልደመደሃን ስለዘኾረፈ፣ ንብዮልቲ ቤቱ ወ/ሮ ንግስቲ ኣብርሃም ኣምሓሪ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓለወሊዩ፣ 2 ደቂ ከኣ ወረስቲ ምኳናንም ደረጋጽሉም ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ። ንዕ26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ባጽዕ

ወ/ሮ ሳባ ተወልደ ንብረህይወት፣ ሰም ኣደይ ወ/ሮ ለተብርሃን ተኽለ ተስፋብረ ምልል ተረፉ፣ ወ/ሮ ለተብርሃን ተኽለ ወልደጋብር ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ። ንዕ23/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ቶኾምብያ

ወ/ሮ ዑቕባማርያም ንነሰ መሓረ ወከል ኣቶ ኣብርሃም ንብረማሕኩል ወደንብረኤል፣ ብዮል ቤተይ ሃይሉ ይሕደነ ጸገ ስለዘኣረፈ፣ ንጹይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓለወሊዩ፣ 6 ደቂ ከኣ ወረስቲ ምኳናንም ደረጋጽሉም ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ። ንዕ30/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ሞልቂ

ንብረመድህን ንብረዘጊ ሓሸነ ምልል ተረፉ፣ ንብረመድህን ንብረዘጊኣብሄር ሓሸነ ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ። ንዕ09/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ተሰነይ

ጀማል እስማኤል ኣዋሚ፣ ስም ኣደይ ፋጥና ኣሕመድ ሕሴን ምልል ተረፉ፣ ስልጣና ኣሕመድ ሕሴን ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለ፣ ዝቓወም እንተለ። ንነ10/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ጀምማ ናፍዕ ኣሕመድ፣ ስም ኣደይ ፋጥና ኣሕመድ ዓሊ ምልል ተረፉ፣ ሓዲማ መሓመድ እስማኤል ተዛዚሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ። ንነ10/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ወ/ሮ ለተኣሰፋ ንብረማርያም ገ/መኽቀኤ ብዮል ቤተይ ክፍላይ መጫኖ ሃይለ ስለዘተሰውኡ፣ ኣነ ጥራይ ወረሲቲ ምኳነይ ደረጋጽለይ ስለ ዝበለት፣ ዝቓወም እንተለ። ንነ13/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረብ።

ኣብ ዞባ ማእኸል ንነዞባ ዝ ባኑዬ ዚፕ ኮድ 1-A-173 ጎደና 173 ቁ/ዝ 38 ቁ/ፓርሰል ASP 00019501 ፓርሰል "J" ፕሉት "32" ዝርከቡ ኣብ ቤ/ጽ ፓፕለክ ኖታሪ ብዙ/ወሰል 9,319 12 Agu 2026 ብመሰለይ ቁጽሪ ASD 00017998 ኣብ ቤ/ጽ ካደስዞር ብዙ/መሰለይ ንብረት 1-008013 ብሸሞና ብሸም ሳሙኤል ፍትዊ መብረሃቲ +3 ዝተመዘገበ ዝ ክሽሸጦ ስለ ዝደለና፣ ዝቓወም እንተለ። ኣብ ጋዜጣ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ሕጊ ብበይዝዞ መሳረት ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ ናይ መአገዲ ትእዝዘ ወይ ናይ መውጻእታ ውሳነ (ይግባይ ተዛዚሉ እንተኾይኑ) ሒዙ ናብ ቤት ጽሕፈት ፓብሊክ ኖታሪን ቤ/ጽ ካዳስዞርን ይቕረብ። ተቓወሞ እንዘይቀረበ ግን ናይ መሻጥ ወሳልና ክንቅጽለን ናብ ሸም ዓደግዚ ክመሓላልፍን ምኳንና እሕበር።

ኣቶ ሳሙኤል ፍትዊ መብረሃቲ +3
ወከል ወ/ሮ ኣልማዝ ደሰቓቅ ገ/መድህን

ኣብ ዞባ ደቡብ ንነዞባ ደባርዋ ከተማ ደባርዋ፣ መወከሲ ቁ 420175 ነሞኡ'ውን መወከሲ ቁ. 420176 ዝ ብሸም ብዮል ቤተይ ኣቶ ሰለሞን ክፍለ ኢማም ዘተመዘገቡ ካብ ኣዴኡ ነ/ሂሪት ሳራ ዳምር ብወርሲ ዝርሸቦ ብጽሑቲቱ ብመሳቡዮ ዝለዉ፣ ናብ ሸመይ ከሲጋገሮ ስለ ዝቦኾኡ፣ ዝቓወም እንተሃልዩ ኣብ ወኻከ. 30 መዓልቲ፣ ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ መአገዲ ወይ'ውን ይግባይ ተዛዚሉ እንተሃይሩ ውሳነ ሒዙ ናብ ዞባ ደቡብ ንነዞባ ደባርዋ ቤት ጽሕፈት ቴክኒክ ይቕረቡ፣ እንተዘይቀረበ፣ ብዘሲ ኦርጂና ሰውዮ ጉጽይ ክውደእ ምኳነይ እሕበር።

ወ/ሮ ሓዲስ ሃይለ ማዜሞ

ንክልኤይ ማዜ ዝወጸ ምልክታ ጨረታ

ጉዳይ ምልክታ ጨረታ፣ ዓመታዊ ቀረብ መግቢ

ማእኸል ክሽን ቐልዑ ኣስመራ (ኦርፋን) ንዘይሰዩ ህጻናት መግቢ ዝኾነውን እንቋቕሖ ኮሚርት ስለዘይለዩ፣ ሕጋውያን ተጫረትቲ ይሰድምኡ።

*ተጫረትቲ ናይ 2025 ዝተሓደሰ ናይ ንግዲ ፍቓድን ናይ 2025 ግብሪ መምህነት ዝኾፈሉሉ ሰነድ፣ መሳት ወረቐት ሓሓደ ፎቶ ኮፒ የማጽኡ። መኽበሪ ጨረታ፣ 5,000.00 ናቕፋ (ሓሙሽት ሽሕ ናቕፋ) ብC.P.O ወይ ብቐቸኽ ይቐርብ።

* ጨረታ ኣብ ጋዜጣ ካብ ዝወጸሉ ዕለት ጀሚሩ ንነ10 መዓልቲ ክፉት ይኸውን፣ ንጽህሒቱ ኣብ ናይ ሰራሕ መዓልታት ተጫረትቲ ወይ ሕጋዊ ወከሉም ኣብ ዝተረኽበሉ ሰዓት 1000 ቅድሚ ቀትሪ ናይ ጨረታ ሳንዱቕ ይኽፈት።

*ንዚየዳ ሓበሬታ፣ ኣብ ትላልና መጺኽም ወይ ብቁ/ቴሌፎን 181482/181702 ማእኸል ክሽን ቁልዑ ኣስመራ (ኦርፋን) ተወከሱ። ትላል ዝሓሸ ኣማራጺ እንተሪኽቡ፣ ጨረታ ብምስእ ወይ ከፊል ናይ ምእራዝ መሳሉ ዝተሓለወ እዩ።

ሓ/ማ/ክሽን/ ቁልዑ ኣስመራ

ዓዲሕጥ

ናጽነት ደስበለ - ሓበን ገብረኣምላኽ-ሳምራዊት መለስ

1ይ ቤት-ፍርዲ ዞባ ማእከል ኣስመራ

ከሳኢት ሐርያ ዓንዱ ካሕሳይ ተኽሳኢ ዘርእሰናይ ተስፋኣለም፡ ናይ ሓዊር ክሲ. ተመላሪቱልካ ስለ ዘሎ፡ ኣድሪኖካ ስለ ዘይተፈልጠ፡ ብዓቢ ወይ ብሕጋዊ ወከል ን24/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 7ይ መጋኺያ ዕ/እ/ክሊ. ቀሪቡ፡

ከሳኢት ልዋም እምነይ ኣብርሃ ተጸዋኒ በረኸት ኣብርሃም ደበኸ፡ ናይ ሞዝነት ክሲ. ተመላሪቱልካ ስለ ዘሎ፡ ኣድሪኖካ ስለ ዘይተፈልጠ፡ ብጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ተጸዋዕካ ን24/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 7ይ መጋኺያ ዕ/እ/ክሊ. ቀሪቡ፡ እንዘይቀሪቡ፡ ጉዳይካ ኣብ ዘለኻሉ ክረአ ምኽኑ ኾፍልጥ፡፡

ሞዝነት ብርሃነ ርእሶም፡ ሪሄል ሓድሽ ት/ዕድመ ኤሉድ ብርሃነ ርእሶም ምክል ተሪፉ፡ ኤልየድ ብርሃነ ርእሶም ተሃሊሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 6ይ መጋኺያ ዕ/እ/ክሊ. ይቕረቡ፡

ወ/ሮ እዘዝዘርያ ባህታ ዓንዱ ብዮል ቤተይ መጀር ዘምህረት ዑቕባይ ስለዘተሰውኡ፡ ንዓይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓለወለይ፡ 3 ደቅና ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉም ስለ ዝበሉን፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን25/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋኺያ ዕ/እ/ክሊ. ይቕረቡ፡

ኣዜብ ዒተል ረድኢ፡ ኣቦይ ዒተል ረድኢ. ሃጻም ስለዘየረፈ፡ ነይይ ሓረጉ ሃብቱ ናይ መጽምዲ መሳለ ይተሓለወኡ፡ 4 ደቁ ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉም ስለ ዝበሉን፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 10ይ መጋኺያ ቁ/38 ይቕረቡ፡

ብፍ/በ/መሳል ዛሩ ንብረኣብ ሓይረ፡ ብፍ/በ/ዕዳ ወረሓፍ ንብረሃወት ተኽሩማርያም፡ መክል ቴድሮስ ንብረኣብ ሓይረ፡ ናይ ፊጽሚ ክሲ. ተመላሪቱልካ ስለ ዘሎ፡ ኣድሪኖካ ስለ ዘይተፈልጠ፡ ብጋዜጣ ሓዳስ ኤርትራ ተጸዋዕካ ን19/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 7ይ መጋኺያ ዕ/እ/ክሊ. ቀሪቡ፡ እንዘይቀሪቡ፡ ጉዳይካ ኣበዘለኻሉ ክረአ ምኽኑ ኾፍልጥ፡፡

ከሳኢ. የናስ ሚርማይ ንብረመደህን ተኸሳሲ፡ 1. ኤርምያስ ንብረመሳኽል ሃብቱ 2. ኣርኣያ ወልደገርግሽ ኣልማ፡ ናይ ሰም ምትሕልላፍ ክሲ. ቀረብልካም ስለ ዘሎ፡ መልሰ. ሒዝክም ብዓቢ ወይ ብሕጋዊ ወከል ን02/12/26 ኣብ ቤ/ፍ 8ይ መጋኺያ ቀረበ፡፡ እንዘይቀሪቡ፡ ጉዳይካም ኣበዘለኻሉ ክረአ ምኽኑ ኾፍልጥ፡፡

ኣዜብ ሰምኣን ንብረሃወት፡ ብዮል ቤተይ ተጋዳላይ ተኽለይ ኣሰሞም ቀሲታ ስለዘተሰውኡኡ፡ ንዓይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓለወለይ፡ 8 ደቁ ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉም ስለ ዝበሉን፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን24/11/26 ኣብ ቤ/ፍ 7ይ መጋኺያ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ጓዕዳድ

ኣቶ በረኸት ተኽለጼን ዑቕባጼን ወለደይ ተኸሳሲ. ኣቶ ተስፋማርያም ንብረኣየሰብ መረጹ ብዮልቲ፡ ቤትካ፡ ናይ ሓዊር ክሲ. ኣቓፅባትልካ ስለ ዘሎ፡ ብዓቢ ወይ ብሕጋዊ ወከል ን27/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ቀረቡ፡፡

ከሳኢት ወ/ሮ መብራህቲ ንብረሚኤል ኣቶ በርሃነ ተኸሳሲ. ኣቶ ተስፋማርያም ንብረኣየሰብ መረጹ ብዮልቲ፡ ቤትካ፡ ናይ ሓዊር ክሲ. ኣቓፅባትልካ ስለ ዘሎ፡ ብዓቢ ወይ ብሕጋዊ ወከል ን27/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ቀረቡ፡፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓረዛ

ወ/ሮ ቅዳሰን መንግስቱ ሃሹ ብዮል ቤተይ ሃብትኣብ ጉይትኣም ተድላ ስለዘተሰውኡ፡ ንዓይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓለወለይ፡ 7 ደቅና ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉም ስለ ዝበሉን፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን16/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ጸሮና

ከሳኢት ቀኾት መንግስትኣብ ንብረሰላሴ፡ ተኸሳሲ. ደጀን ብርሃነ ተኽፉ፡ ናይ ሓዊር ክሲ. ተመላሪቱልካ ስለ ዘሎ፡ ብዓቢ ወይ ብሕጋዊ ወከል ን03/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ቀረቡ፡፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ማይ ምነ

ሄኖክ ናይዘጊ ንብረእየሱስ ምክል ተሪፉ፡ ሳሚኣም ናይዘጊ ንብረእየሱስ ተዛሊሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን24/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ዓዲ ኀላ

ስተነሳኤ ኪዳነ ንብረትጉኤ ምክል ተሪፉ፡ ሰናን ኪዳነ ንብረትጉኤ ተዛሊሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበሉን፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ወ/ሮ መርሃዊት ከሰተ ስብሃቲ ብዮል ቤተይ ዓንደብርሃን ሃይለ ዑቕባርሾሽ ስለዘተሰውኡ፡ ንዓይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓለወለይ፡ 6 ደቁ ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉም ስለ ዝበሉን፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን02/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ወ/ሮ ውዳሰ እስጢፋኖስ ንብረኣቡ ብዮል ቤተይ ወልዱ ዘርኡ ጣኦፊሰ ስለዘየረፈ፡ ንዓይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓለወለይ፡ 6 ደቁ ምስ ሓንቲ ምወትቲ ጋልና ተተኣኒቲ 7 ደቃ ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉም ስለ ዝበሉን፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ኣገሰኦጀር ሳሚኣም ፍስሃ፡ ኣቦይ ሳሚኣም ፍስሃ ሰዩም ስለዘየረፈ፡ ኣነ ምስ 3 ኣሕዋተይ ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉና ስለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ከሳኢ. ኣቶ ወልደኣብ ክፍላይ ደብሬ ተኸሳሲት ወ/ሮ የርዳኖስ እዮብ ናይ ሓዊር ክሲ. ተመላሪቱልካ ስለ ዘሎ፡ ብዓቢ ወይ ብሕጋዊ ወከል ን01/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ቀረበ፡፡

መም/ ስብሃለ ኢያሱ ንብረማርያም፡ ኣቦይ ኢያሱ ንብረማርያም ተኽፉማርያምን ኣዴና ንግስቲ ንብረማርያም ጀመረን ስለዘየረፉ፡ ኣነ ምስ 1 ሓፍተይ ወረስቲ ምኳንና ደረጋጽልና ስለ ዝበሉን፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን10/12/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ጊንዳዕ

ሐሰን ሰሌማን እድሪስ ምክል ተሪፉ፡ ሐሰን ሰልማን እድሪስ ተዛሊሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን23/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ከረን

ወ/ሮ ሕረቱ ዘርኡ ሓምዲ፡ ወደይ ጸጥሮስ ከሰተ መብራህቲ፡ ናይ ኣእምሮ ጸገም ስለ ዝበረ፡ ዘይተቐዕ ተዛሊሉ ደረጋጽለይ ስለ ዝበሉን፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን25/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ቶኾምብያ

ወ/ሮ መርሃዊት ሰዩም ኣድጎይ፡ ብዮል ቤተይ መንግስቱ ቦኽራይ ወልደሩፋኤል ስለዘተሰውኡ፡ ንዓይ ናይ መጽምዲ መሳለይ ይተሓለወለይ፡ 9 ደቁ ወረስቲ ምኳናም ደረጋጽሉም ስለ ዝበሉን፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን19/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

1ይ ደረጃ ቤት-ፍርዲ ገለብ

ስለሴ ዓሊ ዑመር ምክል ተሪፉ፡ ኣብዩስሴ ዓሊ ዑመር ተዛሊሉ ይተኣረመሊይ ስለ ዝበሉ፡ ዝቃወም እንተሉ፡ ን26/11/26 ኣብ ቤ/ፍ ይቕረቡ፡

ኣብ ኣስመራ ዞባ ማእከል ን/ዞባ ደ/ምብራቕ ክ/ከ. ገጀረት ንእሹቶ፡ ቁ.ዝ 2 ፕሎት 10 ፓርሰል "C" መሰረይ ቁ/ንብረት 1:000224-1 ብሰም ወረ/ኽ/ ግደይ ተሰማ መረዛ +4 ተመዝጊቡ ዝርከቡ ብዙ/መዝ/210/26 ብዕለት 10/06/26 ብወርሲ. ዝርሰቡናዮ ናብ ሰፈና ከሕልፎ ስለ ዝደለና፡ ዝቃወም እንተሉ፡ እዚ ምልክታ እዚ ኣብ ጋዜጣ ካብ ዝወጸሉ ጀሚሩ ኣብ ወኽቢ. ሓደ ወርሒ፡ ሕ/ ብዘይዝዙ መሳረት ካብ ዝምልከቶ ቤት ፍርዲ ናይ መአገዲ ትእዘዘ ወይ ናይ መውጹኢ ወሳ (ይግባይ ተዛሊሉሉ እንተኾይኑ) ሐዙ ናብ ቤት ጽሕፈት ፓብሊክ ኖታሪ የቕርቡ፡፡

ዳኒኤል ተሰፉርሾሽ

ንኾልኣይ ማዜ ዝወጽኣ ምልክታ ጨረታ

ዓይነት መግ. (ኣሕምልትን ፍረታትን ሲጋ ጠለባሪዕ እንቋቑሑ ሆላንድ ፍሩይ፡ ገፍኖ በርበረ ምስ ቀመመ፡ ጨው፡ ጸባ ኩቡቲ፡ መሰንዝቲ፡ ሻኢ (ሕበስቲ) መጥሓኒ እኽሊ.
ኣሃዱ፡- ጨንፈር ምኒስትሪ ጥዕና ዞባ ጋሽ ባርካ
ኣርእስቲ ውዕል፡- ዓመታዊ ቀረበ መግ.
ጨንፈር ሚ/ጥዕና ዞባ ጋሽ ባርካ ንዓመተ 2027 ካብ ወርሒ. 01/01/2027 ክሳብ 31/01/2027 ዓ/ም ኣብ ትሕቲኡ ንዝርከባ ሆስፒታላት ከምኡ'ውን ቤት ትምህርቲ ተሓጋጋዚት ነርስ ባረንቲ መወከሲ. ሆስፒታል ዞባ ጋሽ ባርካ፡ ሆስፒታል ተሰነይ፡ ሆስፒታል ኣቑርደት፡ ሆስፒታል ጎልጅ ንሕመማትን ተመሣሮን ዝውዕል ቀረበ መግ. ኣጣሪቱ ክዕድግ ስለዘደለየ ንሕጋውያን ኣቕረብቲ ይዕድም፡፡

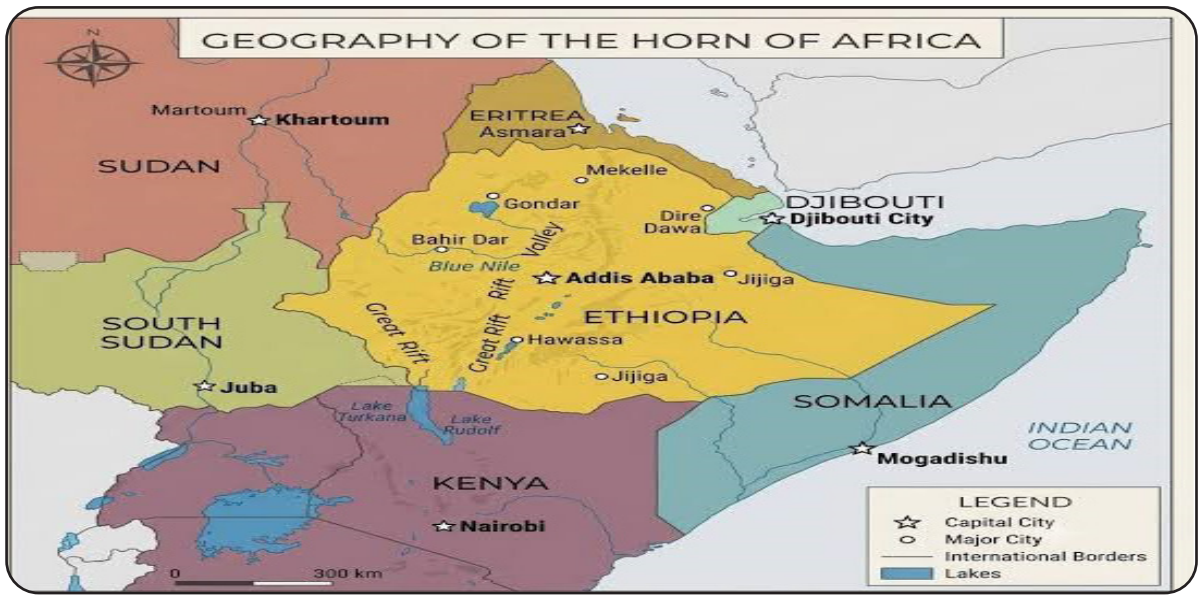
ተጣሪትቲ ከምልኢዎ ዘለዎም ሃጥብታት (ኣብ ዞባ ጋሽ ባርካ ኣርባዕተ ሆስፒታላት ንሕመማት ዝውዕል መግ. ቤት ትምህርቲ ተሓጋጋዚት ነርስ ባረንቲ ንተመሃሮ መግ.)
1. ጨ/ሚ/ጥዕና ዞባ ጋሽ ባርካ ንሕጋውያን ኣቕረብቲ ዋጋታት ቀረበ መግ. (ኣሕምልትን ፍረታትን ስብሒ. ዘይብሉ ሲጋ ኩቡቲ፡ ሲጋ ጠለባሪዕ እንቋቑሑ ናይ ሆላንድ ፍሩይ፡ ጸባ ኩቡቲ፡ ባኒ፡ ገፍኖ በርበረ ምስ ቀመመ፡ ጨው፡ መጥሓኒ እኽሊ፡ መሰንዝቲ፡ ሕበስቲ፡ ብፀሸግ ደቡዓቤ ክቕርቡ ይዕድም፡፡
2. ጨረታ ንኹሉም ኣቕረብቲ ክፉት እዩ፡፡
3. ተጣሪትቲ ቅዳሕ 2025 ዝተሓደሰ ፍቓድ ዋኒን ናይ ዓመተ 2025 ክለራንስ ናይ ኢታዊ ወኽጠ. ሃገርን መንኑን የቕርበ፡፡
4. ተጣሪትቲ ተወሃኽ. ሓበሬታ ምስ ዝደልዩ ኩብ ኣቶ ኢያሱ ሃብቱ ብቐጽሪ ቴሌ. 731339/07190264 ቤት ትምህርቲ ተሓጋጋዚት ነርሳት ባረንቲ ናይ ጨረታ ሰነዶትን ሓበሬታን ኣብ ናይ ስራሕ ሰዓታት ክረኽቡ ይኽእሉ፡፡
5. ብቑዓት ተጣሪትቲ ሰነድ ጨረታ ዘየምለስ ጥረ ገንዘብ 50.00 (ሓምሳ ናቕፋ) ከፊሉም ቅብሊት ክወስዱ ይግባእ፡፡
6. ጨረታ ዝቐርበሉ ቦታ መወከሲ ሆስፒታል ባረንቲ ንዕለት 11/11/2026 ሰዓት 9፡45ቅ.ቀ ክበጽሕ ኣለዎ፡፡ ደንገዱ ዝቐረበ ጨረታ ይንጸግ፡፡ ተጣሪትቲ ሕጋውያን መኽለቲ ሰኩስርዓት ጨረታ ክወዘቡ ዝመጹ ሰዓት ኣብ ዝተረኽበሉ ኣብ ኣዳራሽ መወከሲ ሆስፒታል ባረንቲ ይቕርቡ፡፡
7. መንበሪ ጨረታ ዝምለስ ንኣሕምልትን ፍረታትን ሲጋ ኩቡቲ፡ ባኒ፡ ነፍሲ. ወከፍ 20,000.00 (ዕስራ ሽሕ ናቕፋ)፤ ናይ ገፍኖ በርበረ ምስ ቀመመ፡ ጨው ጸባ ኩቡትን ነፍሲ. ወከፍ 20,000.0 0(ዕስራ ሽሕ ናቕፋ) ብሲፒኦ ክትሕዝ የቕርቡ፡፡
8. ጨረታ፡ መምርሒ. ዕድግን ምምሕዳር ንብረት መንግስቲን ብዝኽእዝዞ መሳረት ይካየድ፡፡
9. ተጣሪቲ ኑቲ ዝተዓወተሉ ዓይነት መግ. ብፍቱ መገዓዚያ ናብ ዝተዓወተሉ ትካል የቕርቡ፡፡
10. ጨ/ሚ/ጥዕና ዞባ ጋሽ-ባርካ ብምለኣ ወይ ብሽፈል ጨረታ ናይ ምስራዝ መሳለ ዝተሓለወ እዩ፡፡

ቤት ጽሕፈት ምምሕዳርን ፋይናንሰን ጨ/ሚ/ጥዕና ዞባ ጋሽ ባርካ - ባረንቲ ቁ.ቴለ 731210፡

ዘዕበ ሎጣ

“ጅቡቲ ግዘኣት ኢትዮጵያ ነይራ ድያ፧”

ግርማይ ወልደግዮርጊስ (መንከኒኖ)

ኣብ “መሳኸረም ሚድያ” ዝቐረበ ሓደ ጌታቸው ዝዛነበለ ተንታኒ፡ “ኣብ ሜዜ ቁልዕትና፡ ‘ፊረንሳ ንጅቡቲ ካብ ኣደኣ ኢትዮጵያ ብ1999 ፍራንኽ (ባጠራ ፊረንሳ) ንሃ99 ዓመታት ብኽራይ ወሲዳታ ነይሩ እንተኾነ ግን.’ ዝብል ዛንታ ከደሰመዐ ዝሃበዩ ጥራይ ዘይኮነ ኢትዮጵያዊ የብልናን” ክብል ትንተናኡ ይጅምር።

እዚ ዛንታ’ዚ፡ ፕሮፌሰር ታደሰ ተኣምራትን መርእድ ወልደኣረጋይን ዝዛነበሉ ተመራመርቲ ታሪኽ፡ ናይ ሃጺይ ካሌብ ኣፈታሪኽ ነምኡ’ውን ኑቲ ኣብ ዛንታ ሰፍሓቱ ብኽጽር ዘይግለጽ ንግሰት ኣኽሰም “ግዘኣቱ ክሳብ ጅቡቲ ደበጽሕ ነይሩ” ዝብል ጸዋ ምርኽኽ ገይርም ዝጹሓፉዎ እዩ። ኣብ ዘመነ መሳፍንቲ ኣብሲንያ ካብ ቴዎድሮስ ክሳብ ምስኽ ዝሸረ እዋን ኣብ ዝኽርኽ ጽሑፋት እውን እዚ ጉዳይ’ዚ ይጥቀስ እዩ።

ጅቡቲ ተዛሊላ እትፍለጥ ንጹር ደቡት ዘለዎ ሃገር፡ ነም ኩለን ሃገራት ኣፍሪቃ ኣብ እዋን ምግዛይ ኣፍሪቃ (Scramble for Africa) ዝተመሳረተት እያ። ሮቶት ዲጀኽርት ዝተገለለ ፈረንሳዊ ጳህሳ. ኣብ 1839-1842 ድሕሪ ዙሪያዱ ፈለማይ ጳህሳ’ዩ ተገዲኡት ፈረንሳውያን ኣብ ጅቡቲ ዝጸዝኡ። ኣብ 1840ታት ንገስ ሳህለሰላሰ ናይ ሸዋ፡ ምስ ፈረንሳውያን ሓደ ሰምዓዕ ገበረ። እቲ ሰምዓዕ ሳህለሰላሰ ገለ ክፉል ካብ መሬት ጅቡቲ ንፈረንሳውያን ክሸጠሉም፡ ዜጋታት ኢትዮጵያ ብመገዲ ጅቡቲ ናብ እዮሩሳሌም ኣብ ዝኾነሉ ደማ ጸጥታዊ ከለላ ክንብረሉም ዙበል እዩ ነይሩ። ብዘይ’ዚ. ሄንሪ ላምገርትን ፍላውረት ጻላንግለን ዝተገለሉ ፈረንሳውያን ኣብ 1862 መዐሸግ መርኽብ ካብ ጐምጐም ባሕሪ ጅቡቲ ገበኡ።

ድሕሪ ምኽፋት ስዐዝ ካናል (17 ሕዳር 1869)፡ እንግሊዝን ፈረንሳን ተገዳኡዮም ኣብ ቀይሕ ባሕሪ ሃገዩ። በዚ. ደማ መሳ. ላቲጦ ዝተገለለ ፈረንሳዊ፡ ኣብ ጐምጐም ባሕሪ ጅቡቲ ካብ መሓመድ ዓሊ. ቢዮ፡ ብሊዝ ሰፊሕ መሬት ገበኡ። ዝ. መሬት’ዚ. ሕጋዊ ዋኔቱ ንምግባር ምስ ኢትዮጵያውያን መሳፍንቲ ብ999 ፍራንኽ ን99 ዓመታት ዝጸንሕ ውዕል መሬት ፈጸሙ። 10 ፍራንኽ ንዓመት ምኾነ’ዩ። ድሕሪ’ዚ. ፈረንሳውያን ካብ ዝተፈላለዩ ደቀባት ጅቡቲ መሬት እናገበኡ ከሰፋሕፍሑ ጀመሩ። ጸኒሓ ፈረንሳ ንንገስ ኣበሲንያ ምለኽ ጅቡቲ ግዘኣት ፈረንሳ ምኾነ ኣፍልጦ ክህባ ሓተተት። ፈረንሳውያን ዝ. ኣፍልጦ’ዚ. ዙሓቱ ገበኡ ግዘ ኣብ ድሮ ወግኡ ዓድዋ ዝረኤ። ምለኽ ነታ ናብ ግዘኣቱ ከተሰፋሕፍሕ ደንዕ ደንዕ ትበል ዝጸረት ኢጣልያ ንምምሓት ብረት የድልዮ ስለዝሸረ፡ ኣጸዋር ንምርኻብ ክብል ንፈረንሳውያን ካብ መሬት ጅቡቲ “ዝምእማእኩም ወሰዱ” ነም ዝበሉም ኢትዮጵያውያን ጸሓፍቲ ይገልጸ። ዓረባውያን ሓያሊታት ልዕሊ. ጅቡቲ ዘርእዩዎ ዝጸሩ ተገዳስነት ዘየገለጹ ኢትዮጵያውያን “ነኦብ ዝኾነ ዝኾነን መሬት ጅቡቲ ኣብ ትሕቶኹም ድኣምር ናብ ካልኢ ኣኅል ኣሕሊፍኩም ከይትህቡልና” ዝብል ደብዳበ ናብ ፊረንሳውያን ነምዝጹሓፉ ፈረንሳውያን ድማ ካብ ጅቡቲ ክወጽኡ እንተኾይናሞ ንኾልኢ ከይዝኮ ንኢትዮጵያ ከርክብዋ ምኾናም ዘስገር መልሲ ነምዝሰደዱሎም፡ ጸሓፍቲ ታሪኽ ኢትዮጵያ ይገልጸ።

ምለኽ “ካብ ሕጂ ዝኦቀወ ዝብኡ ኣየሕድረንን” ንዝብል ምስላ ግምት ዝሃቦ ይመስል፡ ፈረንሳ ኣሸብሸበ ምስ ግዜ ገቢሉ ካብቲ ዘሎዩ ከይተሳፋሕፍሕ ብምሲጋጅ ብ1897 ናይ ወሰናሰን ውዕል ፈረመ። እዚ ምለኽ ምስ ፈረንሳ ዝፈጸሞ ውዕል ዶቡ ድሓር እውን ንምለኽ ዝተኽእ ንንገስ ሃይለሰላሰ ብድሙቕ ቀለም ደገሙ ኣሰሚሩሉ እዩ። ምስ ፈረንሳ ውዕል ዶብ ኣብ ዝተፈረመሉ ዓመት፡ ምለኽ ካብ ጅቡቲ ብድራጎዋ ኣቢሉ ንኣዲስ ኣበባ ዘራኽብ መገዲ ባቡር ናይ ምህናጽ ተብዮኦ ወሰደ። ብሰነ 1917 ደማ እቲ ህንጸት ተዛዘመ። እዚ ዝዝበረሉ ምኽንያት፡ ኣብ ርእሲ. ብወደብ ጅቡቲ ናይ ምጥቃም ድሉቱ ጸባሕ ንዘልዓል ናይ ዋንኡ ሕዮ እውን ምዃኑ ክኸውን ተጣቢሉ ነበረ። ዛንታ ተጠቃምነት ወደብ’ውን ዝ. ዘረጋገጸ’ዩ። ንኡሰት ኣብ 1962 ኢትዮጵያ ብዓሰብ ዘኣተወቶ ንብረት 27% ኮይኑ ብጅቡቲ 49% ነበረ። ኣብ 1975 ብዓሰብ ዝኣተወ ንብረት 25% ብጅቡቲ ደማ 75% ኮይኑ ናይ ባጽዕ ካብ 18% ዘይሓልፍ’ዩ ነይሩ። ነምቲ “ምብላዕ ምብልዑ ዝብኡ ዓድና ይብላዓዮ” ዝብል ኣተሓሳሰብ እዩ። መራሕቲ ኢትዮጵያ፡ ፈረንሳውያን ክሳብ ዘለዉ ንጅቡቲ ክገብኡዋ፡ ደሓሪ ግን ንኢትዮጵም ክትወሰብ ምኽና ምለኣ እምኑ ኣሕዲርም ነበሩ። እንተኾነ ግን ፈረንሳውያን ንቀጻሊ. ረብሓኦም ዘውሕስ ካልኢ መገዲ ሃንደሰ። ንጅቡታውያን ናይ ርእሰ ምምሕዳር መሳል ክህብዎም ኣንቀዳ።

ኣብ 1949 ኣብ ጅቡቲ፡ ክልተ ፖለቲካውያን ልሂቓን ንመራሕቲ ተወዳደርቲ፡ ኮይኖም ቀረቡ። ሓሰን ጉሌድ ኦፕቲደንን መሓመድ ሓርቢ። እቲ ካብ ድሌታ ወጻኢ ዝኾነ ክኸተት ኣሰንዩ። ክትጉበር እትኽእል ሃገር ስለዘይነበረ ግን ብወሓዱ ንረብሓኣ ግምት ዝህብ ሰብ ኣብ ስልጣን ክመጸእ ሓለኽተ። እዚ. ናይ ኢትዮጵያ ሓሳብ እንተላይ ንፈረንሳውያን ዘገድስ ብምንባሩ. ደማ ሓሰን ጉሌድ ኦፕቲደን ኣብ ስልጣን ክመጸእ ብወገን ፈረንሳን ኢትዮጵያን ሓይል ጻዕሪ ተኻየደ። ግን ኣይተዓወተን። ኣቡቲ ምርጫ ካብ ትጽቢት ወጻኢ እቲ ጅቡቲ ርእሰ ክትኽእል ወይ ደማ ምስ ሶማሳውያን ክትሓበር ዝደናእ ነበረ መሓመድ ሓርቢ. ተዓወተ። እዚ. ሃገር’ዚ. ክኽሰት ዝኾኑ ብጽልዋ ናይቲ ኣብ ሃገራት ዓረብ ዓቢ. ተሰማዕት ነበረ። ፕረዚደንት ዓብዲ. ጀማል ዓብደልናሰር እዩ። ንኡ “ጅቡቲ ናታ ታሪኻዊ ኣመጻጽኣ ዘለዋ ነጻ ሃገር እያ” ዝብል መርገጺ. ነበሮ። በዚ. ደማ ኢትዮጵያ ሃረር እትብሎ ነበረት - ሓደ መሳልቲ ጅቡቲ ናብ ኣደኣ (እናት-ኣገርዋ) ኢትዮጵያ ክትምለስ እያ - ዝብል ባህጊ. ኣይሰመረን። ቡቲ ሰሚኡት ሶማላዊ ሃገራውነት ነበረ መራሒ. መሓመድ ሓርቢ. ተብድህ።

ብ1955፡ ብዘብየሎ ንገስ ሃይለሰላሰን ካልኦት ኣፍሪቃውያን መራሕቲን ውድብ ሓድነት ኣፍሪቃ (OAU) ኣብ ኣዲስኣበባ ከምስረት እንከለሉ፡ ኢትዮጵያ ግዘኣት ጅቡቲ “ደግበኢ’ዩ” ዝብል ሕዮ ከተልዕል ወጥን ሓዛ ነበረት። እንተኾነ ነም ኣእንጋዲት ሃገር፡ ኣብ ምምስራት ናይቲ ሓድነት ውድብ ዝ. ቡዳፒ ጉዳይ ከተልዕሎ ኣይመረጸትን። ንሓንቲ ብታሪኻውን መነታውን ኣንጮቡ ቀጥጫ ሃገርኡት ዘማልኦት፡ ኣብ ኣፍሪቃ ዝርከብ ሃገራት ኣዕሪብ ነም ብዮል ግብጺ. ዘጣቢቕላ ጅቡቲ፡ “ብዘይሕጊ. ዝተገበጸሉት ኣኅል ስለዝኾኑ፡ ናብ ኣደኣ ኢትዮጵያ ትመለስሉይ” ክትብል ከበጹ። ኣብ ርእሲ’ዚ ሶማልያ ናጽነታ ምስ ረኸበት፡ ህዝቦን መራሕትን ሶማል “ጅቡቲ ብህልን ታሪኽን ትብጽሓና’ያ” ምባል ጀሚሮም ነበሩ። ኣብ ነምዚ. ዓይነት ሞጎህው ኢትዮጵያ፡ ንናጽነት ጅቡቲ ከይተቓወመት፡ ብየብዕ ነምዘደናን ብምግባር እቲ ኣብ ጅቡቲ ዝጸንሩ ሶማላዊ ሃገራውነት ዝዘኽለሉ ኩነታት ንምፍጣር ሓደኽ ስልቲ ሃለው ነይሩ። ሓርቢ. እውን ብሓደጋ ኣፋሪት ነም ዝመወት ስለዝተገብረ ምኽኒ ናይ ታሪኽ ጽሑፋት ይገልጸ። በዚ ኸኣ ጅቡታውያን መሳል ርእሰ ውሳኔም ንናጻነት ኣይተጠቐምሉን፡ እየም ምስ ሶማላውያን ነጀንዙ ዝደለዩ ዝሸሩ እውን ኣይሰመረሎምን። ኢትዮጵያ ነኣ “ድሕሪ ደገም ጅቡቲ ሶባኡት ኣይትኾሃንን እያ” ብምባል፡ ብጸብኡ ድማ ኣብ ትሕቲ ፊረንሳ ብምኾናን፡ “ምስ ደገዞኹቲ መን ተማጽቲ” ኮይኑዋ ንሞዝነትኦት ፊረንሳ ዕረ እናጠየመን ክትቅበል ተገደደት። ነታ ብ999 ፍርናኽ ን99 ዓመታት ዙሪያታ “ኣህሊይ” እትብላ ጅቡቲ ናይ ምምላስ ባህጋ ተኾልፊ። ብመገዲ ዲፕሎማሲ. ድሜ ፖሊቲካ ጅቡቲ ኣብ ዝኾነ እዋን ምስ ረብሓታት ኢትዮጵያ ነም ዘይረዳም ገይርካ ምሕቡሓት ግዱድ ምርጫ ኮኑ።

መራሒ. ሶማልያ መሓመድ ሲያድ ባሬ፡ ቡቲ ዝኾነሉ ዝሸረ ናይ ዓባይ ሶማልያ ፖለቲካ፡ ኣብ መሓርቐ 70ታት ንጅቡቲ ብሓደለ. ነደልኪቓ ናይ ብዙሓት ኣውራ ድማ ናይ ኢትዮጵያ ሶባኡት ነበረ። ሲያድ ባሬ ግን ቅድሚ ጅቡቲ ነቲ ኣብ ትሕቲ ኢትዮጵያ ዝርከብ ህዝቢ. ሶማል ኣጋዴን ናብ ግዘኣቱ ንምሽንባር ዓቢ. ውግኢ ከፈተ። ፊለማ ሲያድ ባሬ ኣቡቲ ግጥም ንኪንስ ኣርኣየ። እንተኾነ ስርዓት ደርግ ብጠዚፍ ደገፍ ማሕበርነታውያን ሃገራት (ኩባን ሩሲያን የመንን) ኣቡቲ ውግኢ ተዓዊቱ ወጹ።

ድሕሪ’ዚ. ፍጻመ’ዚ. ኢትዮጵያ “ኣብ ሰንቀ ዘሎ ከተወርድ ኣብ ተኸተኽ ዘሎ ኣውደቐት” ዝብል ምስላ ዝተገዝዘቡት ትመሳልኡ፡ “ጅቡቲ ኣህሊይ ኢያ” ዝብል ዘደሰምር ዛዕባ ገዲፋ፡ ጅቡቲ ብቐጻሊ. ንረብሓ ኢትዮጵያ ደው ነም እትብል ናይ ምግባር ስልቲ፡ ፖለቲካ ክትትዕል ተቐሲቡ። እዚ. ይኹን’ምባር ምህራት ኢትዮጵያውያን ምውቐ ክብሉም እንከሎ፡ “ጅቡቲ’ኮ ካብ ሞንቲ ኣኅል ኢትዮጵያ እያ ነይሩ፡ ወሊድና ብዕሸዮም ብ999 ፍርናኽ ምስ ኣኪደዋ ብኡ ኣቢላ ብዓለቐቕ ካብ ኢደና ሞሊቓ። በዚ ይኹን ቡቲ ክትምለስ ኣለዋ!” ክብሉ ደስዓው እየም።

ጽሑፈይ በዚ. ኣብዚ. ቀረባ እዋን ዝርኸብኩዎ ሓበሬታ ክዘዘም– መምህርቲ ብልጸግና ንመምህርቲ ጅቡቲ መንገዲ ሰመራ ጅቡቲ ካብ ኩሉም ሶባኢታት ወሳሒ (secured) ክንብሮ እንተኾንኹ፡ ኣብ ወሻጠ. ጅቡቲ ውዛሃደራዊ መዳኸር (በደዝ) ሃብና’ሞ፡ ብምግንዳና ገደርና ክንሕሉዎ። ኣብ ማያት ቀይሕ ባሕሪ ንዘሀሉ ሶባኢታት ደማ ዋሕሲ ክንሽውን” ክብል እማመ ኣቕረቡ ነይሩ። መምህርቲ ጅቡቲ’ውን፡ ካቡቲ ንኦልኦት ግዳማውያን ሓይልታት ዝዘም ዕድል ብዘይፍቱ እወታዊ ምላሽ ሂቡ ነይሩ። እንተኾነ ግን መምህርቲ ጅቡቲ “ደናትሓላ ዝቐደመ ይኣክለኒ” ብምባል ሓሳቡ ከምዝቐየረ እቲ ሓብሬታ የመልክት።

ልቦናን ፍልስፍናን

ምሉእብርሃን ሃብተገብሪኤል

ገስጋስን ተወፋይነትን

ሳልሳይ ክፋል

“ዝኽን ማለት ንጥፈት ሰመረን መረጋጺ ጸባሕን እዩ።”
- ሪልፍ ዋልዶ ኤመርሰን

“ማዕረታዊ ዝኽን ምስ ኖንመ መገለጺ ማዕረታዊ ሓሳብ ክተኣሳሰር ይግባእ።” **- ኣልፍረድ ናርዝ ዋይትሄድ**

ሞያዊ ዝኽን ክንዮ ናብ መሳልል ምሕጋር እዩ። ሞያዊ ዝኽን ምናልባት እቲ ዝደዓ ዝርኢ ነገሮኡ እውን ኣብ ማሕበራዊ ህይወት እምብዛ ተፈላጥነት ዘለዎ እዩ። የግደስ እቲ ምሓር ሰባት ብጌጋ ዝርደኣዎ ዓይነት ዝኽን እውን እዩ።

ገለና መብዘሕትኡ ግዜ ንሞያዊ ዝኽን ምስ ኣብ እቲ እንሰርሓሉ ትካል ኣብ መሳልል ሓሳፍነት ንህል ምሕጋር ኢና እተኣሳስር። ካልኦት ከኣ ምስ ወሰኽ ደሞዝ ጥራይ ዘተሓሕዘሞ ኣለወ። የግደስ ናይ ብሓቂ ዝኽን ሞያ ምስ ዕበየት ስራሕ ምትእስኣር ዘለዎ እዩ ክኸውን ዘለዎ። እቲ ዝኽን ንያኻ ካብ እቲ ሕጂ ዘለኻዮ ከነታት ዝደዓ ዘሓይል ክኸውን ይግባእ። ብኽኢ ኣብልካ ድማ ትርኮም ዘለዎ ስራሕ ንጽለም ከተብርክተላ ትኽእል።

ገለ ሰባት ናብ ስራሕ ዓለም ክቕጽሩ እኽለወ፡ ኣብ ወረቐት ገጽንሑም ዘመናውን ወዕል ምስ ረኣዩ ዓይናም ከይሓዙዎ ይቕበልዎ። ብምሳረት እቲ ወዕል፡ ዕበይ ዝበለ ሓሳፍነት ነዊሉ እውን እቲ ደሞዝ ዘሀርፍ እዩ። እንተኾነ፡ ንእኩም ነዊሉ ዘይኮነ ልምዲ ኣለኩም። ኣብ ስራሕ ዘይምቕባልኩም ኣይትሓስቡ። ትርኮም ዘለዎ ስራሕ ንጽለም ከተብርክተላ ትኽእሉ

ዳያሪ

ሱራፌል ተስፋብሩኽ
surafealtesfabruk@gmail.com

20 መጋቢት
ጎርግሱም - 10 : 53 ድ.ቐ. -

ምስ ‘ገና’፡ ገና ክንፋጠጥ ኢና

ባጽዕ ክጸልኣ’የ ግዲ!፤ ፍቕረይ፡ ብርሃን ወሊዑ ዝወዓለ ባሕሪ ዓይና፡ ዓይኒ ማዩ ከም ዝተረኽበ ቀላይ ንብዓት ክዘሩቑ ክርእዮ ነብሰይ ምግባር ኣበየኒ። እቲ ንሽሙ ኣብ ቀድሚኣ ጸረር ዝበለ፡ ከይደረዝኩዎ ሻቡ ዝሃፈፈ ንብዓተይ፡ ኣብ ውሽጠይ ዝገላብጠኒ ስምዒት ኣቑሚጡለይ’ዩ ወጺኡ። ኣየናይ ስምዒት’ዩ ክፈልዮ፡ ናተይን ናይ ፍቕረይን ፈለየ ክርድኦን ክውግኖን ነይሩኒ። መንነት ዘይብሉ ስምዒታታት ብዘይካ ዕንወት ዝቐዱ ፋይዳ ከም ዘየምጽእ፡ ሕሉፍ ህይወተይ ሕርሕራይ ገይሩ ኣርእዩኒ እንድዩ። ከቢድን ዝተወሳሰበን ስምዒታት ጌጋ ምስልን መረዳእታን ከም እትሕዝ ከም ዝገብረካ’ውን ከምኡ። ዕዝም ዘበለኒ ከኣ ንሱ’ዩ። ኣብ ቅድሚኣ ኩይነ ዝገብሮ ስለ ዝጠፍኣኒ ብዘይ ዘረባ መዕረፊና ኣብጺሐያ ናብዚ ደንደስ መጺኡ።

ወሰን ወሰን ጎርግሱም ሸናዕ እናበልኩ ክዛወሮ፡ ብፍላይ ኣብቲ ዕራርቦን ፈለማ ጸሓይ ትወጽኣሉ ንግሆን ክፍተወኒ ጉድ’ዩ ነይሩ። ሕጂ ግን ጸላዕላዕ ይብለኒ ኣሎ። ኣብዚ መግሻና፡ መዕረፊና ኣብ ጎርግሱም ክንሕዝ ዝገበርኩ ምኽንያት ሓደ ንሱ’ዩ። ወሰናሰን ባሕሪ ጎርግሱም፡ ንኽፍወሰ፡

ዝኽረይ ንኽመልኮ፡ ሕመቐይ ንኽጸሮ፡ ነቲ ይቕረ ዘይብሃሎ ግብሩ ይቕረ ክብሎ ሓጊዙኒ’ዩ። ሕጂ’ውን ሓይለይ እዩ፣ ኣብ ቅድሚ እቲ ከቢድ ዝኽረይ ቁይመ ቃንዛይ ክመልኽ ዝኸኣልኩሉ ቦታ። ተላዕጢጡ ከም መንደዓት ሓሊኹ ሒዙኒ ዝነበረ ስምዒታት፡ ብዓቕሊ ፈቲለ ክዝርዝሮ፡ ነብሰይ ከም ኣብ ባሕሪ ብዝተወርወረ ሸረኽ ዝተኸለለ ዓሳ ከይኩነት - ደረታ ሓሊፋ ክትብንጥሶ፡ ... ዘኽኣለ፣ ነዚ ብስራት ዝበልኩዎ መዘዝ ከም ዘሎዎ ሕሹኹ ዘይበለኒ ኣሕረቐኒ።

ሕቶ መርዓ፡ ነቲ ተፈዊሱ ዝበልኩዎ ቀኑላ ክገፋጭሎ እንከሎ ተራእዩኒ፣ ስኽኽ ኢለ። ‘ቀኑለ ከይተጐድአ ኣይሓውን’ዩ’ ብምባል ጥራይ ቀኑላ ክጐድኦ ግቡእ ኣይኩነን። ደረት ቃንዛ ናይ ሓደ ሰብ ኣይኩነን ክትፈልጦ ክትግምቶ’ኳ ኣይከኣልን። ኪንዮ ኣብ ቃንዛ ምህላዉ እንታይ ክትፈልጥ ትኽእል። እታ ተቐንዙዎን መጠን ዝቐንዘዋን ባዕሉ’ዩ ዝፈልጣ፣ ሓደ’ኳ ምስኡ ክምዓራረዮ ኣይክእልን። ንኽሸናሰ፡ ኣጋውል ዘላቶ ብምዝማድ ክርዳእ ክፍትን ጸኒሐ’የ። እዚ ሕጂ ትሓልፎ ዘላ ተመኮሮ፡ ቡቲ ናተይ መልክዑ፡ ሓሊፉዮ’የ መስለኒ። ስለዝኾነ ከኣ’የ፡ ክሳዕ ምስ ሕሉፋ እትዕረቕ ብዓቕሊ ክጽበያ ቃል ዝኣተኹ።

ሕጂ ዝገብሮ እሓሰብ ኣለኹ። ከምዚ ሕቶ እናሻዕ ኣይክሓታን’የ። ሰብ ብናቱ መገዲ፡ ብናቱ ዓቕሚ ስለ ዝሰጋገር፡ ክሳዕ ዝደለየቶ ግዜ ክህባ እየ። ሰብ ኩይኑ ኣብ ሰብ ዘይድገፍ የለን። ቀስ ገይረ ስምዒታታ ክትቀልዕ ክሕግዛ እየ። ተፍቅረኒ’ያ፣ ኣነ’ውን ኣፍቅራ’የ ዘረባ የብሉን። መገዲ ሕወይታ፡ ፈውሲ ልባ’የ፣ ፈጣሪ ብዘይ ምኽንያት ክንዲ’ዚ ዓቕልን መረዳእታን ኣይምሃበንን። እቲ ዓለም ካብኣ እትረኽቦ ጽቡቕ፡ እቲ ንሳ እትህቦ ብርሃን፡ ቀሊው ዘውጽእ ብዓል ሓደራ’የ ነበሰይ ዝቐጽራ። ምኽንያቱ፡ ለውሃታ፡ ፍቕራ፡ ሓልዮታ፡ ባህጋ፡ ክእለታን ዓቕማን ኣብ ሳንዱቕ ሓዳር ዶ ፍቕሪ ጸሚደ ዝሸጉሮ ኣይኩንኩን። እምበርኸ፡ ፈውሲ ልበይ’ያ!

ጎርግሱም ድሕሪ ሰዓት 6 ናይ ምሸት ክትሕምብስ ኣይፍቀድን እዩ። ናብ መደቀሲና ተመሊሱ ካብቲ ተገምብያቶ ዝነረበት ዓራት ሰፍሲፈያ ወጺኡ። ሓፍ ኩብላን ኣብዛ ሕቑፎይ ስትይ ክትብልን ሓደ ኩይኑ። ኣዕሚቑ ኣስተንፊሱ። ድሮ ሰላመይ መሊኡቶ። ብምርጫይ ከማይ ገይሩ ዝሕጉስዶ ይህሉ፡ ናበይ ይወስዳ ኣለኹ ኣይዓጀባን። ሚእቲ እምነት ሂባ፡ ዓይና ዓሚታ ተጠምጢማትኒ ትጓዓዝ በስ! ናብ ባሕሪ ክንኣቱ ምስ ጀመርና ክሳዳ ኣቐኒዓ ጠሚታትኒ።

“እዚ ባሕሪ ምሳይ ዘሎዎ ዝምድና ትፈልጢ ኢኺ። ኵሉ ነገረይ ምስኡ’የ ዘሎ። ኵሉ ነገርና ሂብናዮ ንመለስ።” ኢለ ግንባራ ሰዓምኩዋ። ፍሽኽታኣ ኣብቲ ጸላም ክበርህ ተዓዘብኩዎ። ነብሰይ ነብሳን ብሓደ ናብቲ ባሕሪ ደርበኹዎ።

ዓይኒ ፍንጃል

ሰንበት - 18 ጥቅምቲ 2026

... መወዳእታኡ ምስ ዓይኒ ፍንጃል ሎሚ ኮፍ ኢልና። ፈለማ ርእይ እንከብላ ዝዓጀበትኒ ጓል’ያ። ካብ ብጾታ ደሚቓ ዝወጽኣት ጸሓይ። ሰግለለት ብሕትውና፡ ሰግለለት ሰንፈላልነት፡ ሰግለለት ትርጉም ኣልቦነት፡ ሰግለለት ጽምኢ፡ ሰግለለት ኮንቱነት፡ ... ግፍፍ ኢሉ፣ ሓድሽ ንፋሱ፡ ሓድሽ ተስፋ፡ ሓድሽ ብርሃን፡ ሓድሽ ትርጉም፡ ሓድሽ መጻኢ፡ ... ዓሲሉ መንፈሰይ ክብ ክብሎ ተፈለጠኒ። ቀልበይ ኣሻቡ ነቒሑ። ኣጓንየዮ ዝነበርኩ ውሽጠይ ደሃዩ ሰማዕኩ። ብርሃን ኣትዩ ልበይ።

ክንቋጸር እንከለና፡ እንታይ ከዕልላ ኣይፈለዋኩን። ግን እንተወሓደ ቡቲ ናይ ሓባር ረጅሒና ኣጣጢሕና ከነዕልል ንኽእል ምኳና ኣይተጠራጠርኩን። ኣይተሰከፍኩን’ውን። ውሽጡ ብርሃን ዝሃረሞ’ሞ ከመይ ኣቢሉ’ዩ ዝሰከፍ። ምልኣት ምስኡ እንድያ። መሊኡ። እቲ ውሽጠይ ዝመልኡ፡ ካብ ኣዒንታ፡ ፍሽኽታኣ፡ ኣጻብዕታ፡ ሰሓቑ፡ ዕላላ፡ ዕምቁታ፡ ቅንዕናኡ፡ ... ከረጋግጾ ከለኹ ኣይተፈለጠንን። ቅድሚ ሸሕ ዓመት ዝፈልጣ ክመስለኒ ከኣ ግድን ኩነ። ኵሉ ዝኹንኩዎ ነገርኩዋ። ድሕሪ ምልኣት በጭቐ ግድን ስለዝኾነ። ኣየፍርደንን’ውን። ...

ከለኻን ከለካን

06 ጥቅምቲ 2026
ኣስመራ - 08 : 53 ድ.ቐ. -

ምስ መሓዙተይ ቁጸራ እኳ እንተ ነበረኒ፡ ቅድሚኡ ካልእ ጉዳይ ስለ ዝሓገዙኩ ናብ ቦታ ቁጸራይ ክበጽሕ ቀሩብ ግዜ ሰሪቑ’የ። መሓዙተይ ድማ ግዜ ኣብ ምኽባር ኣዝየን ንፉዓት ብምንባረን ቀዲመን ኣብ ቦታ ቁጸራ ከም ዝጸንሓኒ ብምግማት ብስክፍታ ናብቲ ቤት መግቢ ንምብጻሕ ዘብዘብ ክብል ጀመርኩ። ክሰልጠኒ ብምባል ታክሲ እኳ እንተ ወሰድኩ፡ እቲ ዝቐጸለ ናይ ኣጋር መገዲ ግና ንኽደናጉ እኹል ምኽንያት ኩይኑኒ። ኣብ መወዳእታ ግና ብተብተብ ንመሓዙተይ ኣርኩብኩወን። ከይኮርያኒ ብምስጋእ ድማ ቅድሚ ኮፍ ምባለይ ይቕሬታ እናሓተትኩ ሰላም በልኩወን። ጽቡቕ ነገሩ መሓዙተይ ዝቐየማ ዓይነት ሰባት ስለ ዘይኩና፡ ንቐፈትአን ብጭርቃን ኣቢለን ድሕሪ ናባይ ምባለን እናሰሓቕና ናብ ካልእ ዕላልና ሰገርና።

ከምቲ ኮሉ ግዜ ንገብሮ ሎሚ’ውን ዘካትዕ ኣርእስቲ ኣልዒልና ክንካታዕ ጀመርና። ዝበዝሕ እዋን ሓደ ናይ

ሓባር ርድኢት ንምሓዝ ኢልና እኳ ንጅምሮ እንተ ኳንና፡ ዘይከም ኣጀማምራና ኣብ ነንበይኑ ጫፍ ናይ ሓሳባት ኳንና ኢና እንፋኖ። ኣብዛ ምሸት ድማ ከምቲ ልሙድ እታ ውዕይቲ ሳሊ መሓዛና እንተስ ከተካትዓና ደልያ እንተስ ናይ ልባ ትዛረብ ነይራ፡ “ነዚ ኣምላኽሲ ሃብታም ጥራይ እንተ ገይሩኒ እንታይ ዘይሃብካኒ ክብሎ።” በለትና ናብ ሰማይ እናጠመተት።

ሊዱ ትቕብል ኣቢላ; “እዋይ ንስኺ ክሳዕ ትህብትሚ ግዳ እርጋን እንድዩ ከርክበኪ፣ ሃብታም ሰብኣይ ደኣ ተመነዩ፡” ምስ በለት ኮሉና ሰሓቕና። ሓቃ’ያ ነይራ ሊዱ፣ ሳሊ መሓዛና ናይ ስራሕ ባህርን ልምድን ዘሎዋ ዓይነት ሰብ ኣይኩነትን። ብኣንጻሩ ግና ሕልፊ ኮላትና ገንዘብ ከተጥፍእ ኢና እንርእያ።

እታ ሰሓቕ እትፈቱ ሚኩ ግና ሰሓቓ ድሕሪ ምውዳእ፡ “ሓቃ’ያ ሊዱ ማለት ሳሊ መሓዛይ ዋላ ብርእሰይ ክሓድር እንተ በልኪ፡ ወርሓዊ ኣታዊታትኪ ካብ ዕለታዊ እንጌራ ሓሊፉ ናብ መገዲ ሃብቲስ ክንደየናይ፤” በለታ ፍሽኽ ብምባል።

ኣነ ግና ኣብ ሓሳባተን ክሰማማዕ ኣይከኣልኩን። ምኽንያቱ፡ ኣነ ብውልቀይ ሃብታም ንምኳን ኣጠቓቕማ እምበር ኣታዊ ጥራሕ እኹል ምኽንያት እዩ ዝበለኒ ከኣ’የ። ሰብ ኩይኑ ኣብ ሰብ ዘይድገፍ የለን። ቀስ ገይረ ስምዒታታ ክትቀልዕ ክሕግዛ እየ። ተፍቅረኒ’ያ፣ ኣነ’ውን ኣፍቅራ’የ ዘረባ የብሉን። መገዲ ሕወይታ፡ ፈውሲ ልባ’የ፣ ፈጣሪ ብዘይ ምኽንያት ክንዲ’ዚ ዓቕልን መረዳእታን ኣይምሃበንን። እቲ ዓለም ካብኣ እትረኽቦ ጽቡቕ፡ እቲ ንሳ እትህቦ ብርሃን፡ ቀሊው ዘውጽእ ብዓል ሓደራ’የ ነበሰይ ዝቐጽራ። ምኽንያቱ፡ ለውሃታ፡ ፍቕራ፡ ሓልዮታ፡ ባህጋ፡ ክእለታን ዓቕማን ኣብ ሳንዱቕ ሓዳር ዶ ፍቕሪ ጸሚደ ዝሸጉሮ ኣይኩንኩን። እምበርኸ፡ ፈውሲ ልበይ’ያ!

ጎርግሱም ድሕሪ ሰዓት 6 ናይ ምሸት ክትሕምብስ ኣይፍቀድን እዩ። ናብ መደቀሲና ተመሊሱ ካብቲ ተገምብያቶ ዝነረበት ዓራት ሰፍሲፈያ ወጺኡ። ሓፍ ኩብላን ኣብዛ ሕቑፎይ ስትይ ክትብልን ሓደ ኩይኑ። ኣዕሚቑ ኣስተንፊሱ። ድሮ ሰላመይ መሊኡቶ። ብምርጫይ ከማይ ገይሩ ዝሕጉስዶ ይህሉ፡ ናበይ ይወስዳ ኣለኹ ኣይዓጀባን። ሚእቲ እምነት ሂባ፡ ዓይና ዓሚታ ተጠምጢማትኒ ትጓዓዝ በስ! ናብ ባሕሪ ክንኣቱ ምስ ጀመርና ክሳዳ ኣቐኒዓ ጠሚታትኒ።

“እዚ ባሕሪ ምሳይ ዘሎዎ ዝምድና ትፈልጢ ኢኺ። ኵሉ ነገረይ ምስኡ’የ ዘሎ። ኵሉ ነገርና ሂብናዮ ንመለስ።” ኢለ ግንባራ ሰዓምኩዋ። ፍሽኽታኣ ኣብቲ ጸላም ክበርህ ተዓዘብኩዎ። ነብሰይ ነብሳን ብሓደ ናብቲ ባሕሪ ደርበኹዎ።

ብዙሕ ኣታዊ ዘሎዎም ግና ክሳዕ ሕጂ ዘይሃብተሙ፡ ብኣንጻሩ ውሱን ኣታዊ ዘሎዎም ኣብ ዓቢ ደረጃ ዝጸንሑ ሰባት ብቑረባ እፈልጥ እየ። ነዚ መሓዙተይ ንኽርድኣኡ ድማ ውሕሉል ቃላት ክጥቀም ፈተንኩ። እንተኾነ ግና ሳሊ ብዙሕ ከይተዛረብኩ ኩለፈትኒ።

“ንስኺ ድማ ኣይምነወክን’ዩ፣ እዚ ዘይጭበጥ ተስፋ እንድዩ ተስፋ ዘኾርጸና ዘሎ። ድሓር ከኣ እዛ ዕድመና ሓጻር’ያ፣ ስለዚ ከለኻን ከለካን እዩ መሓዛይ፡ ” በለትኒ ቀልጢፈ ክርድኣ ትጽቢት ብምግባር። ትርጉሙ እኳ እንተ ተረድኣኒ ግና ገንዘብካ ናብ ዝጠዓመካ እናዘረኻ ሃብቲ ምምዕዳው ፈጺሙ ምውሓጥ ኣበየኒ። ቀጺለን መሓዙተይ ዝኾነ ዝብላዕ ክእዝዝ ምስ ሓተተኒ፡ ኣብ ገዛ በሊዐ ምምጽኣይ ዝነገርኩወን ዘኪረን መሊሰን ናብዛ ርእሰይ ደየባ።

“ኣዱ ነብሲ ቁጠባዶ ዋላ ኣጠቓቕማ ክትብሊ ነዛ ነብስኺ ጥሜት ቀቲልክያ። ርኣይያ’ሞ’ዛ ነብስኺ እንታይ ትመስል ኣላ።” ብገንዘብ ዝጀመረ ዕላል ኣንፈቱ ናባይ ገጸን ቀየራኡ። እታ ዝኣተናያ ቤት መግቢ ሓዳስ ብምንባራ፡ “ናይታ ገዛ መግቢ ክንጥዕሞ፡ ” ኢለን ከም ደስ ዝበለን ኣዚዘን ዝጸንሓ መሓዙተይ፡ ኣነ መጺኡ ከም ዘይእዝዝ ምስ ነገርኩወን ዝኾረያለይ እየን ዝመስላ። ሽዑ’ውን ከም ቀደምና ብሓሳብ ከይተሰማማዕና ንምኻድ ተበገስና። ቅድሚኡ ግና ናይቲ ዝእዘዛኡ መግቢ ሕሳብ ከተምጽኣለን ነታ ኣሳሳይት ጸውዓኡ። ከም ልምዲ ምስ መሓዙተይ ኣብ ንራኽበሉ ሕሳብ ነናትካ ወይ ተማቒልና ስለ እንኽፍሎ፡ ተዛንየን እየን ሕሳበን ዝጽበያ ነይረን። ሕሳብ ምስ መጽኡ ግና ዘይተኣደነ ገንዘብ ዕዳ መጽኡን። ዋላ’ኳ ኣብ ሰለስተኣን ዝምቀል እንተኾነ፡ እቲ ምቅሊተን’ውን ቀሊል ኣይነበረን። ወዮ ከለኻን ከለካን ዝብል ኣበሃህላ ተሰኪማ ዝጸንሐት ሳሊ፡ እዚ ርድኢት’ዚ ምስ መገዲ ሃብቲ ዘይኩነስ ምስ ቅብሊት ናይ ቤት መግቢ እዩ ኣፋጠጡዋ። እንተ ኣነ ግና ካብ ጌጋኣን ክምሃራ ብምባል ክሕግዘን ከይሓሰብኩ ቦርሳይ ሓቑፈ ፍሽኽ እናበልኩ ተጸበኹወን። ተሰፋ እንብር እዛ ምሸት ህሞት ንመሓዙተይ ምሂራተን ክትከውን።

ዳናይት ሃብቱ

ስፖርት

መርሃዊ ገብረሚካኤል

ትሕቲ 15 ዓመት ሊግ ደቂ ኣንስትዮ ፈሊሙ

ሃገራዊ ፈደረሽን ከዕሶ እግሪ ኤርትራ፡ ናይ ትሕቲ 15 ዓመት ደቂኣንስትዮ ሊግ ብመገዲ ከፊቱ።

ኣብዚ ሸሞንተ ንኡሳን ዞባታት ናይ ዞባ ማኣከል ከምኡ'ውን ጋንታ ታሸንት ዞባ ማኣከል ትሕቲ 15 ዓመት ብጠቕላላ ትሸዓተ ጋንታታት ዝሃነፍኡ ሊግ ንኡሳት ዓበርት ሰናብዚ፡ ክቐጽል እዩ። ቀንዲ ዕላማ ናይዚ ሊግ ድማ ምልላይ ተወሃቦ ኣብ ትሕቲ 15 ዓመት ዝርኒብ ደቂ ኣንስትዮ ምኻኑ ተሓቢሩ።

ኣብዚ ሓደ ጥቅምቲ ኣብ ሰዓታዊም ኣስመራን ሜዳ ሃገራዊ ፈደረሽን ኣብ ሰዓታት ድሕሪ ቕትሪ ዝተኸፍተን ፈጸመቲ ኣኽሊል ሃገራዊ ፈደረሽን ከዕሶ እግሪ ኤርትራ ዝተርከበሉን ኢጋጣሚ ኣርኣዮት ውድድራት ተኻይዱ።

ኣብ ሰዓታዊም ኣስመራ፡ ፈለማ ጋንታታት በሪክ ምስ ኣቑሃል እኖን ተራኸቡ። ኣቑሃል ካብ ሰልዲና ሰለሙን ኣሃሊ መሓመድ፡ ስለዝኦ ሳምሳምን ዩሊና ዓብደላን ብዘርኸቡን ሹዮታት ተሓኒዘ 40 ተዓዊታ። ድሕሪዚ ንኣርኣዮት ኣስመራ ምስ ፓራዲዞ ዘራኸበ ማክሰ'ዩ ሰዓበ። ኣርኣዮት ኣስመራ ካብ ደሴት ሸሸይ ብዘርኸቡን ኣርኣዮት ሹዮታት ተሓኒዘ ኣብ ልዕሊ ፓራዲዞ 4ብ1 ተዓዊታ። እኽ ሹዮ ናይ ፓራዲዞ ደማ ለሊያ ኣሊኽሰንደር ኣመዛቢባ።

ኣብ ሜዳ ሃገራዊ ፈደረሽን ዝተጋጠማ ጋንታታት ጎዲይፍ ምስ ዕሓመስ ደሞ፡ ጎዲይፍ ብዘፈሐ 9ብ1 ተዓዊታ። ጎዲይፍ ሹዮታታ ክልተ ካብ ሳልዋ ከሊፋ፡ ሓሓንቲ ሹዮ ደማ ካብ ደሊና ክፍላይ ዳቦራ ብርሃኔ መሓመድ፡ ስለወዲ

ዜና ዓለም

ዮርዳኖስ ጸጋይ

ሩሲያን ዩክሬንን፡ ዝመጽእ ሰሙን ስሉሳዊ ዝርርብ ከካይዳ እየን

ፈደረሽን ሩሲያን ዩክሬንን ዝመጽእ ሰሙን ብመንበሮት ኣመሪካ ኣብ ኣቡዳቢ - ሕቡራት ኢማራት ዓረብ ስሉሳዊ ዝርርብ ከካይዳ ምኻያዱ ፍሉይ ልኡኽ ኣመሪካ ስቲቭ ዊትካፍ ትማሊ ሰለስ ሓቢሩ።

እቲ ፍሉይ ልኡኽ ኣብ ማሕበራዊ መራኸቢ 'ኤክስ' ኣብ ዝዘርገሖ ሓበሬታ፡ እቲ ዝመጽእ ሰሙን ዝቐየድ ዝርርብ፡ ኩናት ዩክሬን ደው ድሕሪ ምባሉ ኣብ ዝሰሉ ጸጥታዊ መደባት፡ ንዋፈታት ግብረሰናይ፡ ከምኡውን ናብ ነፃ ሰላም ንምብጻሕ ኣብ ዝቐየድ ጻውዒታት ከተኩር ምኻኑ ኣጸዲሩ ኣሎ።

ብዘይካዝ፡ እቲ ዝርርብ ዞሞእክሉ ልኡኻት ኣመሪካ፡ ካብ ፊደሉ፡ ጀርመን፡ ብፅጣንያ፡ ሕብረት ኤውሮጳን ኪዳን ሰሜን ኣትላንቲክ (ኔቶ) ምስ ዝዘኻኹ ወኪላት ክዘራረቡ ምኻናም ተፈሊጡ ኣሎ።

ኣየም ወኪላት፡ ዩክሬን ድሕሪ ኩናት ክህልዋ ኣብ ዝኾኽል ጸጥታዊ ውሕስነት፡ ጸጥታዊ ኣቋውማ ኤውሮጳ ድሕሪ ኩናትን ዳግመ ህንጸት ዩክሬንን ኣዘኻርም ክዘራረቡ ከም ዝኾኑ ተገሊጹ።

ኣብ ቀዳማት ኣዋርሕ ናይዛ ዓመት እዘኡ ሩሲያን ዩክሬን ብመንበሮት ኣመሪካ ኣብ ሕቡራት ኢማራት ዓረብን ስዊትዘርላንድን ዝርርብ ኣካይዶን ምንባሮን ይዝክሩ።

ይኹን'ምባር፡ እቲ መሳርሕ ዝርርቡ ቡቲ ኣብ ዝሓለፈ ሰሙት ዝቐየመ ኩናት ኢራንን'ኳ ተሸፊኑሉ እንተ ሃለዉ፡ ዝሓለፈ መሳርሕም ሜኽ ኣመሪካ ኑቲ ዝርርብ ከም ዘየራብሮ ይፍለጥ።

ሩሲያ፡ ኣቡቲ ዝቐየድ ስሉሳዊ ዝርርብ ቀጥታዊ ተሳትፎ ሃገራት ኤውሮጳ ከም ዘይትቐበሎ ኣጸዲራ'ሎ።

ሩሲያ፡ ምስ ዩክሬን ዝርርብ ከተካይድ ድለውቲ ምኻናኻ እንተ ገለጸት፡ ነቲ ሰላም ክመጽእ እንተ ደኣ ኮይኑ ግን፡ ቀንዲ ጠንቂ ናይቲ ኩናት ክፍታሕ ከም ዘለዎ እያ ብዙደጋጋሚ እተተሓሳሰበቶ።

ኣመሪካ፡ ንእስራኤል እትህባ ሓገዝ ደው ከተብሎ ወሲና

ፕረዚደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ፡ ሃዱ ንእስራኤል ክህቡ ዝጸንሑት ሓገዝ ዝመጽእ ዓመት ደው ከተብሎ ምኻና ኣፍሊጡ።

ፕረዚደንት ትራምፕ፡ እቲ ወሳኒ ምስ ቀዳማይ ሚኒስተር እስራኤል ድሕሪ ዝገበሉ ሰሙናዊ ዕዉደ ምሕዛ፡ ካብ ዝመጽእ ዓመት ንደሓር፡ እስራኤል ሓገዝ ምስ ትሓትት ጥራይ ክመጣ ምኻኑ ወሲኹ ኣጸዲሩ።

ብመሳረት እቲ ፕረዚደንት ትራምፕ ዝለዎ መግለጺ፡ ኣመሪካ ንእስራኤል ዓመታዊ 4 ቢልዮን ዶላር ሓገዝ'ያ ክህቡ ጸኒሑ።

ትራምፕ፡ ናይ ፍርቂ ወቕቲ ባይቶኣዊ ምርጫ ሃዱ ደቂቑ ዝኾኑ እዋን እየ ዝ.መ.ጸ. ዝህብ ዘሎ።

ኣመሪካ ንእስራኤል እትህቦ ወተሃደራዊ ድጋፍን ኣብ ፖለቲካዊ መፍሪ እትጉበሮ ኣርእስቶኡ ሓደ ካብቲ ኣብኡ ሰልፊ ዲሞክራትን ሪፓብሊክንን ቅር ዝበሎም ግቡይቲ ዛዕባታት ምኻኑ እየ ዝዝለጸ።

ደ/ኮርያን ቱርኪን፡ ኣብ ሓያለ ጽላታት ክተሓጋገዛ ተሰማሚዐን

መራሕቲ ደቡብ ኮርያን ቱርኪን ትማሊ ሰለስ ኣብ ኮተማ ሶውል ኣብ ዘቐደዱዎ ዋዕዪ ክልተአን ሃገራት እንተላይ ኣብ ጸጥታት ነቅሲሰዊ ጸዓት፡ ምትልዓላን ትሕዞ ቅርጸን ክተሓጋገዛ ከም እተሰምማዕ ተገሊጹ።

እየም መራሕቲ ብዘወሃኽኹ፡ ደቡብ ኮርያን ቱርኪን ኣብ ከም ባዮቴክኖሎጅን ኣገደስቲ ማዕድናትን ዝኣመሳሰሉ ካልኦት መዳያት'ውን ክተሓጋገዝ ኣብ ምርድዳኡ ከም ዝዘርሐ፡ ፕረዚደንት ደኮርያ ሊ. ምዮንግ ንጋዜጠኞታት ኣብ ዝሰጦ ጋዜጣዊ መግለጺ ኣመልኪቱ።

ብመሳረት ጸብጻባት ዜና፡ ቱርኪ ኣብ ክልተ ኣወራጃታታ ሸሞንተ ሓደስቲ መደባራት መመዝጨዊ ነቅሲሰዊ ጸዓት ንምህናጽ ወጠና ኣሉ። ደቡብ ኮርያ ድማ ኣብ ሀንጹት ናይቲ ፕሮጀክት ንምውሓኡ ልዑል ድሴታን ቅሩበትን ተርኢ ኣሉ።

ቱርኪ ናይ ጸዓት ጠለባታ ንምምላእ ካብ ወጻኢ ሸሚታ ኣብ እተኽተዎ ኑዳድን ጋዝን ከም እትምርኮስ ዝጠቐሱ እየም ጸብጻባት ዜና፡ እቲ ነቅሲሰዊ ፕሮጀክት፡ ካብዚ ምርካብ ንኽነቓቐቕ ወሲኡ ተራ ክጻወት ምኻኑ ከም እትኣምነየሎም ዘረድኡ።

ፕረዚደንት ሊ. ኣብ 2025 ኣብ ኣኽራ ዐደት ኣብ ዘቐደዱ እዋን'ውን 'ቱናስ' ዝተባህለ ኩባንያ ነቅሲሰዊ ጸዓት ቱርኪን ኮርፖረሽን ጸዓት ኤሌክትሮክ ደኮርያን ኣብ መዳይ ነቅሲሰዊ ጸዓት ንኽትሓጋገዙ ዘኽኣል ናይ ምርድዳኡ ማዕቀር ከተማም ምንባሮም ይዝክር።

ሓደ ካብ ዝዓበዩ ኩባንያታት መፍረ መሳይን ደኮርያ ዝኾነ ሃይንዳይ፡ ዓመታዊ ኣሊታት 200 ሽሕ ተሸከርካርቲ ዘፍሪ ፋብሪካ ኣብ ቱርኪ ከፊቱ ደኮርሕ ምህዉ'ዩ ዝንገር።

ድሕሪ 2018 ንፈለማ ግዜ ኣብ ደኮርያ ዐደት ዞባይድ ዘሎ ፕረዚደንት ረ.ጀ ጣይፐ ኤርዶጋኑ ኣቡቲ፡ ምስ ፕረዚደንት ሊ ዞዞያዶ ርክቡ መጠን ንምዕዛዝ ልውውጥ ክልተአን ሃገራት ካብ 11 በልዮን ናብ 15 በልዮን ዶላር ክብል ኣብ ዝኾኽለሉ መንገዲታት ኣተኩርም ከም ዝዘተዎ'ውን ሓቢሩ።

ኣመሪካ፡ ኣብ ልዕሊ ኢራን መጥቃዕቲ ኣካይዳ

ኣመሪኑ፡ ኣብ 'ደሴት ቐሽም' ኣብ ልዕሊ ዝርከብ ዒላማታት ኢራን መጥቃዕቲ ከም ዘቐደደት ተሓቢሩ።

ምስቲ ዛዕባ ቅርበት ዘለዎም ወኪናት፡ እቲ ሓዳሽ መጥቃዕቲ፡ ግብረ መልሲ ናይቲ ሰራዊት ኢራን ኣብ ልዕሊ ሓንቲ ዓይነታ ዘይተጸረየት ወተሃደራዊት ኣሩት ኣመሪካ ዘቐደዶ መጥቃዕቲ ደኣ እምበር፡ ኣብ መሳነ እተን ሃገራት ዶጵማይ ግጭት ከም ዝዝላለ ዘመልክት ነቲ ዘይዛነ ኣረዳእታ ኣለወ።

ብመሳረት እየም ምንጭታት፡ ኣመሪካ ኣብቲ ደሴት ንዝርከብ ሰርዓተ ራዳርን መወንጨፊ ሚሳይሊትን ዒላማ መጥቃዕቲ ገይራቶ ኣሉ።

ኣመሪኑ እቲ ኣብ ጥቓ መጸቡቦ ሆርሙዝ ኣብ እትርከብ ደሴት ዘቐደደቶ መጥቃዕቲ፡ ግብረ መልሲ ናይቲ ኣራን ኣብ ልዕሊ ወተሃደራዊት ኣሩት ኣመሪካ ዘቐደዶ መጥቃዕቲ ገዲፉዎ ኣሎ።

ፕረዚደንት ኣመሪካ ዶናልድ ትራምፕ፡ ድሕሪ ናይ ፍርቂ ወቕቲ ባይቶኣዊ ምርጫ ሃዱ ኣብ ልዕሊ ኢራን ተወሃኺ መጥቃዕቲታት ከካይድ መደብ ከም ዘይብሉ እዩ ዝበልጽ ዘሎ።

ይኹን'ምባር፡ ኣመሪካ ንዒላማት ሚሳይሊ ምብራቕ ደሴቓት ኮይነን ክጽንሓ ክትሕብረን እኽሎ ሚሳይሊ እዚ ናይታ ሃገር ኮኣ መኽዘን ኣጽዋራቱ የደላድል ከም ዘሎ እየም ተገሊጹሉ ዘሎ።

ዝሓለፈ ቀዳም፡ ፕረዚደንት ትራምፕ ኣብቲ፡ ምስ ቀዳማይ ሚኒስተር እስራኤል በንያሚን ናታንያሁ ዘቐደዱ ናይ ቴሌፎን ዝርርቡ ቅድሚ ኣብ ልዕሊ ኢራን 'ሓያል' ዝበሎ መጥቃዕቲ ምኽያዱ ኑቲ ግጭት ብዲፕሎማሲዊ መንገዲ ክፈትሑ ጸዕርታት ከካይድ ምኻኑ ኣፍሊጡ ኣሎ።

ኣብ ዝሓለፈ ቀዳመ ሰንበት፡ ኣመሪካን ኢራንን ኣብ ቀጠር ዘየቀጥታዊ ዝርርብ ኣካይዶንኳ እንተ ነበሩ፡ እቲ ርኽቡ ብዘይ ፍረ ከም እተዛዘመ እዩ ዝዝለጸ ዘሎ።

ኢራን መጸቡቦ ሆርሙዝ ዳግማይ ክኽፍት እንተ ደኣ ኮይኑ፡ ኣመሪካ ኣብ ልዕሊኣ ኣጸኒዓቶ ዘላ ናይ ባሕሪ ዕጽዋን ኣጽዒቖቶ ዘለ እገዳታትን ከተልዕሎ ክትጠልብ እኽሎ ኣመሪካ ብወገና መንነኣን ዝበጽሕ ሰምማዕ ንጀቷሰራዊ መደባት ጣሪራን ዝደርጉት ክኸውን ከም ዘለዎ እያ ተተሓሳስበ ዘሎ።

ገዛእ.ሚ. ሰኑይ፡ ኣፈኛ ሚኒስቴሪ ጉዳያት ወጻኢ፡ ኢራን እስማዒል ባጋይ ኣብ ዝዘሮ መግለጺ፡ ኣመሪካ ንሕጋዊ ጠለባት ሃዱ ከተማልእ እንተ ተሰማሚዓ፡ መጽቡቦ ሆርሙዝ ኣብ ወሽጠ ክልተ መልኣታት ክኽፈት ከም ዝኾኽል ሓቢሩ ነይሩ።

ናይጀርያ - ዕጡቓት ሸሞንተ ኣባላት ፖሊስ ቀቲሎም

ትማሊ ሰሉስ ዕጡቓት ጉጅለታት ኣብ ክፍለ ሃገር ዞምፋራ - ናይጀርያ ኣብ ልዕሊ ሓንቲ ብርክት ዝበሉ ኣባላት ፖሊስ ኣሰፊሮ ዝገበሮ ኣውዳብነ ብኽይደቃ መጥቃዕቲ፡ ብወሕዱ ሸሞንተ ኣባላት ጸጥታ ክቕተሉ እኽለው፡ ካልኦት ክልተ ሰባት ከኣ ከም ዝቑሰሉ ተሓቢሩ።

እየም መንኮይም ዘይተፀፍሩ ዕጡቓት፡ ነታ ኣወዳብነ ምስኣ ብምስኣ ከም ዘዕወዋ፡ ሰበ ስልጣን ናይታ ክፍለ ሃገር ኣጸዲቖም።

እየም ሰበ ስልጣን ወሲኾምኑ፡ ብዘሉም ዘይተፈልጡ ካልኦት ብርክት ዝበሉ ኣባላት ፖሊስን ሰራዊትን ቡየም ዕጡቓት ተጠወየም ከም ዘለዉ ገሊጾም።

ዞምፋራ፡ ሓንቲ ካብተን ብዕጡቓት ጉጅለታት ተደጋጋሚ ንጥቅታት ጫውያን መጥቃዕቲታትን ዝቐደደላን ክፍላት ሃገር ናይጀርያ ምኻና ይንገረሉ።

ተረኛ ፋርማሲ	ዕለት	ጎደና	ቁ.ስልኪ.
ፋርማሲ. ኢምፔሮ	4/11/2026	ጎደና ሓርናት ቁ.158፡ ፊት ሲኦማ ኢምፔሮ	121480

ፋርማሲ. ቁ.1 መዓልታውን ለይታውን ኣገልግሎት ትህብ ቁ.ቴሌፎን 127565

Gabur Printing Services